

AREGCEL

Ára 24 fillér

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VIII. KER., RÖKK SZILÁRD-UTCA 19

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
TELEFONJAI: JOZS, 443-26, JOZS, 334-42

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 3 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 120 lira, 2 francia frank

TELEFONOK VASÁRNAP DELUTANTÓL REGGELIG: JOZSEF 303-30, JOZSEF 310-16

VI. évfolyam

Budapest, 1927 szeptember 12

37. szám

Megérkeztek Klagenfurtból az Erdélyi-ügy iratai

Vass miniszter nagy beszéde a liberalizmusról és a szabadságjogokról

A vasárnapi jugoszláv választásokon a Vukicsevics-kormány ellenfelei súlyos vereséget szenvedtek

Trifkovics, a parlament elnöke kibukott, Radics mindkét zágrábi mandátumát, Korosec laibachi mandátumát veszítette el

Vasárnap éjjelig négy magyar képviselőt választottak meg a Vajdaságban

Belgrád, szeptember 11.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.)
A vasárnapi választások

nagy meglepetéseket hoztak az egész országban.

Belgrád, amely eddig két radikális képviselőt küldött a parlamentbe, egy radikális és egy demokratát választott;

Zágrábban megbukott Radics és Laibachban Korosec veszítette el a mandátumát.

Nagy vereség érte a radikális pártot az országban, amely szemben áll Vukicsevics miniszterelnökkel.

A miniszterelnök frakciója győzött.

A radikális párt másik szárnyának vezére, Trifkovics volt házelnök véglegesen kibukott a parlamentből.

Most először választották meg négy magyar képviselőt.

de lehetséges, hogy a magyar mandátumok száma még szaporodni fog.

Vasárnap éjjel 12 órakor a választási eredményeknek alig negyedrése jutott be a belügyminisztériumba. A beérkezett adatok szerint még nem lehet képet nyerni afelől, hogy a jövő skupstina pártok szerint hogyan fog alakulni. Az már eddig is megállapítható, hogy

a demokratáknak sikerült a radikálisoktól több mandátumot elhódítani.

Belgrád: 1 radikális, 1 demokrata mandátum

Belgrád, szeptember 11.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.)
Jugoszlávia egész területén a vasárnap estig beérkezett jelentések szerint a képviselőválasztások különösebb rendezvény nélkül mentek végbe.

Belgrád a szombatról vasárnapra virradó éjszaka még mozgalmas volt a választási küzdelem zajától.

A demokrata ifjuság esti gyűlését, amelyen Davidovics volt miniszterelnök is beszélt, zápos utcai tüntetés követte, amelynek csak a

rendőrség erőyes beavatkozása vetett véget. Az alkoholtilalom folytán a vendéglőket és kávéházakat korán bezárták, az emberek aludni tértek és vasárnap már a kora reggeli órákban megkezdődött a szavazás.

A szavazatok összeszámolása este 6 óra óta folyik az ország minden választókerületében

és a belgrádi eredményt már véglegesen megállapították. Belgrádot eddig két radikális képviselő képviselte a skupstinában, a vasárnapi választás megváltoztatta az eddigi helyzetet.

A radikális párt egy mandátumot veszített és Belgrád Davidovicsot, a demokrata párt vezérét 10.137 szavazattal és Maximovics volt belügyminisztert, a radikális párt egyik vezetőtagját 6505 szavazattal választotta meg képviselőnek.

Marko Trifkovics, a skupstina elnöke, aki azelőtt a radikálisokhoz tartozott és mint Pasic miniszterelnök híve, Vukovics miniszterelnökkel konfliktusba került.

tüntető módon adta le szavazatát Davidovicsra, a demokraták jelöltjére. Minthogy Trifkovics eljárása ellenkezik a titkosság elvével, a választási bizottság 120 dinár pénzbüntetéssel sújtotta.

Zágrábban Radics vereséget szenvedett

Zágráb, szeptember 11.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.)
A vasárnapi választás eredményeként

a Radics-párt elvesztette mindkét mandátumát.

A leadott szavazatok a következőképpen oszlottak meg: a horvát federalista blok, amelynek Trumbics a vezére, 9159 szavazatot kapott, ellenben

Radics listájára csak 3297-en szavaztak. A többi leadott szavazat közül a kommunisták 3137-et kaptak, a demokraták 1940-et és a radikálisok 394-et.

Radics, aki eddig Zágráb képviselője volt, megbukott a saját székében

Broadway

Nem, már nem szabad álmodni, hogy Európa fia is átröpül Amerikába; le vagyunk tiltva, isten tudja meddig. Vége a mindennapi reménynek, készülődésnek, óráról órára való várásnak, hogy visszaadtuk az égi vizitet nekik, hogy a két egyenes légvonal, amelyet az ide meg az oda való röplés leirt, mint az emberhatalom két briliáns villama találkozzék. Babonássá tesz már ez a tragikum, ami egymásután bukfecezteti le az Atlanti-Óceánba, abba a lehidegebb és legidegenebb halálba az európai nemzetek bátor, szép és művelt pilótáit. Nekik diésőség az út, nekünk bukás. Nekik bravur, nekünk mártírium. Övék a szerencse. Az ég is az övék, mint a föld. Mintha a dollár magnetizmusa a világűr áramait, gázait, fluidumait is befolyásolná, mint ahogy idelent az ember agysejtjeit szaturálta s vért megmérgezte Amerika! Felhőkig érő emberkalickái, autótengere, villáik, városligetnyi kertje, lakásai, templombőségű parlour-jai, golfpályák, egészségesen vihogó fiai, a vidám hölyagok, meg azok a pretty girl-ök, mintha ugyanabból az amerikai babagyárból kerültek volna ki, naiv édességükkel, tartalmatlan szemekkel... ez az ábránd és szépség világa a legodonabb Krisztinavárosban is, a kis, másodhetes mozi műsorkirakataiban. A dollár édessége, jókedve, gondtalansága. Amerika. Premiért adunk, Pesten, a színházi szezon ambiciózus kezdetén: a Broadway barbar költészete igazolja befelé a Shakespeare-en nevelt publikumot; alkoholeszmépzett, rendőrség, revolver, vak rohanás eseményben, jelenetben, szűk, kiélen beszéd, csupa lelkiüktől, karak-terüktől, életüktől való idegenség. És a Ráday-utcai kávéházban is, meg a vadszölös, idillikus hüvösvölgyi nyári vendéglőben is jazz, saxophon, piston rikantásával, silkintásával; a szegény Czicza Jancsik, a nemzet hűségese hangszái teljes zenekarokkal, brácsával, pikulával, cimbalommal, bőgővel szorulnak hátra kiskocsmákba, Pesterzsébetre, falvakba. A charleston rezgik, rázzák, nekimechanizálva, leányok és ifjak, akiknek a fülétől, a lelkétől százezstendőnyire halnak el nem a Chopin meg a Straussok harmóniái, de a Lehar-melódiák és a mi tulajdon édes esárdásaink, amelyeknek kacsinót szemünk volt a primása, csipőnk a kontrása, bizsergő verünk a cimbalmosa. S akár a charleston alatt, mikor a térdüket azzal az embertelen idegességgel reszkettetik, úgy littyen és lötyyen a modern májszín bönadrág a fiatalokon, az aszfaltton, Amerika guszkusában, a Broadway sürgős, falánk iramával. Micsoda hangulatot vadászol, miféle illúziót üzöl, mit képzelsz, mit álmodol az émeletítő kéjszín bönadrágban te szerencsétlen szegény pesti gyerek? Mit akarsz, mit remélsz, miféle megváltó orientációt igyekszel elesipni Amerika felől boldogtalan magyar? Árva kis ország, kit Európából is kifelé taszigálnak, mit várnál neked valót amonnan, ó, hol vagy még problémáiddal, nyomoraiddal attól a bőség-től és annak az életnek a versenyiramától. Hitet, ideált nem inhalálsz a tengerrel, Amerika felől. Ideál és hit az, ami megtart, a magad zine, hangja, jellege, erkölce, tehetsége az, ami kiváltszthat és fölemelhet. Ne bitangolj a Broadwayn és rugd le magadról azt a buta bönadrágot.

és dr. Ante Trumbics volt külügyminiszter és dr. Ante Pavelicset, akik mindketten Szerbia képviselői voltak a békekonferencián, választották meg föderalistá programmal.

Korosec megbukott Laibachban

Laibach, szeptember 11.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Laibach eddigi képviselője, Korosec volt mi-

4 vagy 5 magyar képviselőt választottak a Vajdaságban.

Belgrád, szeptember 11.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A Vajdaságban eddig négy magyar képviselő jutott mandátumhoz, mégpedig:

dr. Deák Lipót Zomborban, dr. Streliszky és dr. Nagy Ödön Szabadkán és dr. Várady Imre Nagybeeskereken.

A zombori események a következők: Megválasztották három német képviselőt, tehát egyet többet, mint legutóbb, két radikális kormánytámogatót és két demokrata képviselőt.

Zomborban megbukott Trifkovic, a skupstina volt elnöke, aki Banjalukában és a Szerémségben sem jutott mandátumhoz. Így tehát Vakiesevics miniszterelnök legelkeseredettebb riválisa a radikális pártban mandátum nélkül maradt, ami a miniszterelnök nagy győzelmét jelenti.

Szabadkán négy radikális és két demokrata

A Szerémségben Radics három mandátumot veszített, Pribicevics két mandátumot nyert

Belgrád, szeptember 11.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Szerémségbe tíz képviselőt választott, akik közül

négy a radikális párthoz tartozik.

A négy radikális képviselő közül három Vukiesevics miniszterelnök híve, egy a Trifkovic vezérlete alatt álló csoporthoz fog csatlakozni. Megválasztották ezenkívül

Pribicevics három hívét a független demokrata párt programjával.

Szerémségbe a múlt választáson csupán egy Pribicevics-párti küldött a skupstinába. Mivel a szavazatok számlálása még nem ért véget,

három képviselő pártállása még ismeretlen.

Valószínűnek tartják, hogy egy Radics-párti és egy német nemzetiségű képviselőt is megválasztottak, az utolsó mandátumot pedig vagy a radikális párt, vagy a független demokrata párt fogja megkapni. A szerémségi kerületekből beérkezett részletes jelentések a következők:

Zimnóban a szavazatok a következőképpen oszlottak meg: Független radikálisok 1409, kormánypárti radikálisok 743, Radics-párt 224, demokraták 217, német néppárt 131, szerémségi jelölt 114, független munkáspárt 63. Néhány szavazatot kaptak: Korosec-féle klerikális néppárt, Nikies és a disszidens radikálisok pártja.

niszter, a szlovén klerikális párt vezére, aki a választásokra a radikálisokkal kötött szövetséget, megbukott. Pribicevics független demokrata pártja 3469 szavazatot kapott, a szlovén klerikális pártja 4581 választó szavazott. Ennek folytán

Kramer Albert volt minisztert, a Pribicevics-párt jelöltjét választották meg Laibach képviselőjévé.

képviselőt választottak. A radikálisok Vukiesevics miniszterelnök frakciójának tagjai. Megbukott dr. Jovan Radonics, aki a radikális párt Trifkovic-csoportjához tartozott és a kormányznak sok kellemetlenséget okozott. Nagybeeskereken három radikális jutott mandátumhoz, köztük

Ninesics volt külügyminiszter és dr. Várady Imre, a magyar párt elnöke.

Valószínű, hogy még két demokratát, egy szerb parasztpártit és egy német nemzetiségűt választanak meg.

Ujvidéken a kormánypárti radikálisok listájára 1147, Pribicevics listájára 984, a magyar nemzeti pártira 865, a demokratákra 525, a Pales-pártira 636, a német néppártira 206, a front-harcosok pártjára 222, Radics listájára 57, a kommunistákra 156, a gazdák szövetségére 17 és a Radics-féle disszidensekre 175 szavazatot kapott, míg a szocialisták listája csak 25 szavazatot kapott.

Az indiai választókerületeiben

a német néppárt kapt a legtöbb szavazatot: 642;

utána a szociáldemokraták következnek 398, Pribicevics 147 s a radikálisok 112 szavazattal.

Szlovéniában a klerikális néppárt lényegesen megyöngyült, Pribicevics több mandátumot nyert

Laibach, szeptember 11.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A szlovéniai választások végleges eredményét még nem állapították meg, de már a szavazatok eddigi megszámlálása is azt mutatja, hogy

a Korosec-párt, amelynek gyökere Szlovéniában van, mandátumokat veszített, ellenben a Pribicevics vezérlete alatt álló független demokrata párt több mandátummal gyarapodott.

Az eddig ismert részletes adatok következők:

Racovski párisi orosz követ utóda Rosengoltz, a volt londoni orosz ügyvivő

Páris, szeptember 11.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A „Matin” genfi külön tudósítójának jelentése szerint Briand úgy nyilatkozott előtte, hogy a Racovski-féle ügyben a párisi orosz nagykövetnek Csieserin részéről való dezavválásig az egész francia kormánnyal teljes egyetértésben járt el. Párisból való elutazása óta azonban Briand ebben az ügyben nem kapott semmiféle értesítést. Kovnói jelentés szerint

Racovski párisi nagykövet helyére Rosengoltz, a volt londoni orosz ügyvivőt fogják a szovjetkormány párisi nagykövetévé kinevezni.

Seredy Jusztin illetékes kormányköröknek tudomására hozta, hogy a kormány ellenvetése esetén nem fogadja el a hercegprimási kinevezést

Szmrecsányi Lajos egri érsek az egyetlen primásjelölt. Seredy mint curialis bíboros Rómában marad

(A Reggel tudósítójától.) A hercegprimási szék betöltésének ügye váratlanul fordulópontra került. Egyházi körökben egészen a legutóbbi napokig Seredy Jusztint tartották az esztergomi érsekség legesélyesebb jelöltjének és

nem hitték, hogy a kormány közheliségeinek a Szentszék előtt fogadják legyen.

Ezzel szemben teljesen beavatott helyről közölték A Reggel munkatársával, hogy Seredy Jusztin Rómába való visszautazása előtt a kormányhoz közel álló helyen batározottan kijelentette, hogy

ha a magyar kormánynak csak a legkisebb ellenvetése is lesz kinevezésével szemben, akkor ő a maga részéről nem fogadja el az esztergomi érsekséget.

Tekintettel már most arra, hogy a kormány Seredyvel szemben továbbra is Szmrecsányi Lajos egri érsek kinevezését szorgalmazza,

Seredy kijelentésével lényegében megoldottnak tekintik a hercegprimási szék betöltésének problémáját.

Nincs már szó arról sem, hogy a Szentszék esztergomi érsek helyett egyelőre apostoli ad-minisztrátort nevezzen ki, sőt beavatott helyen clejtettnek tekintik azt a kombinációt is, hogy Seredy az új hercegprimás kinevezésével

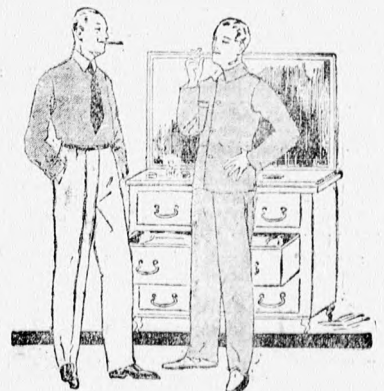
megőrül egyházmegye élére kerüljön. Seredyt a legrövidebb időn belül

curialis bíborossá fogják kinevezni

és mint ilyen továbbra is Rómában marad, mint Gasparri bíboros munkatársa.

SENZÁCIÓS

fehérnemű- és divat-
ujdonságok megérkeztek

KÁROLY-KÖRUT 3 **GÁL** KÁROLY-KÖRUT 3

ZÁLOGCÉDULÁKAT kiváltak. Elszerezni, brilliánsokat hárlaknál drágábban vesz. Székely Emil Károly-utca 51. (Törzs-templomnál szemben.) Telefon

Svábhegyi Nagyszállóban

elsőrendű ellátás és lakás
személyenként 12 pengő
és naponként

A Week-end 22 pengő
(szombat déltántól hétfő délig)

Szobarendelés: Svábhegy 662-02

Uj vezető: UNTERREINER JÁNOS

Kereskedők és iparosok figyelmébe!

Pénzkölcsönt folyósítunk értékpapírokra, autóra, ékszerre, szőnyegre, szőrmére, zongorára és mindennemű árukra. Bank- és áruforgalmi V. Nádor-u. 30. Tel. 108-84

Egy teljes hálószobaberendezést kap ajándékba a Vas- és Reklám-Kiállítás

az a szerencsés látogatója, aki az ajándék-számot vásárolja

A kiállítás nyitva van szeptember 13, este 6 óráig

Megérkeztek Klagenfurtból az Erdélyi-ügy iratai

E héten sorsdöntő fordulat következik be Erdélyi ügyében: az ügyészség a most megérkezett iratok s a budapesti nyomozás eredményei alapján elkészíti vizsgálati indítványát, amely gyilkosság büntette miatt is kéri fogja a vizsgálat elrendelését.

Sztrache főügyész nyilatkozata a klagenfurti iratokról

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap reggel a hivatalos posta súlyos csomagot hozott a budapesti királyi ügyészségre:

a millstatti rejtélyes tragédia bűnügyi iratait.

Kétheti várakozás, sok hivatalos és egyéb sürgetés után érkeztek meg ezek az iratok Klagenfurtból. Az ügyészség elnöke, dr. Sztrache Gusztáv főügyész kapta kézhez a nagyterjedelmű iratesomagot és nyomban, még

vasárnap délelőtti hozzáfogott azok tanulmányozásához.

A vádhatóság sürgősen végezni akar az aktákkal, épp ezért a főügyész az iratok egy részét átadta az ügy referensének, dr. Temesváry Imre ügyésznek és az áttanulmányozott aktákat hétfőn reggel kicserélik egymással, úgy, ma délre mindketten ismerni fogják.

Mit tartalmaznak, milyen bizonyítékokat jelentenek a még mindig kibogozatlan gyilkossági ügy aktái.

A Reggel munkatársa fölkereste dr. Sztrache Gusztáv főügyészt, aki a következő nyilatkozatot tette:

— Meglehetősen terjedelmes az az aktaköteg, amely hozzám érkezett. Csak most kezdtem a tanulmányozáshoz és így érdemlegesen nem nyilatkozhatom. Azt se tudom, hogy ezek az összes külföldi iratok-e, vagy újlag még kapunk-e pótlást Klagenfurtból.

Itt látom a boncjegyzőkönyveket, a különböző szemlekről fölvevett jegyzőkönyveket, rengeteg tanú kihallgatásáról készült vallomásokat, itt lesz köztük bizonyosan a hullarészekről a gráci professzorok vegyvizsgá-

lati jegyzőkönyve is, a helyszíni rajzok, szakértői vélemények...

— Vajon elosztják-e a ködöt a hitves-gyilkossági bűnpörben?

— Bizonyos, hogy 24 óra múlva tisztábban látunk, sokkal többet tudunk. Az elvetemültség, a gonoszság hallatlan foka kell az ilyen gyilkossághoz. Elképzelni is szörnyűség, páratlanul borzalmas, hogy egy fiatal, gyerek-asszony, aki, úgy hallom, talentumos művész-tehetség is volt, ott él pajzánul, játéki gondtalanságban a férje oldalán és a férj hónapok óta tudja, hónapokon át előkészíti a pokoli eredményt: az asszonynak pusztulni kell!

Meg kell halnia, pontos határra, mint ahogy pontosan lejárta a hamis váltók...

Emlékszem, fiatal jeggyakornok koromban volt már egy hasonló bűnpör, Gárdos mérnök hitvesgyilkossági ügye. Ott is volt biztosítási ügy, mérge, exhumálás, az összetett bizonyítékok egész sokasága. A törvényszék életfogytig terjedő fegyházra ítélte.

Erdélyi Béla bűnügyében egyébként e héten sorsdöntő fordulat

következik be. Az ügyészség a most megérkezett iratok és a budapesti nyomozás adatai alapján elkészíti a vizsgálati indítványát, amely minden valószínűség szerint a család és váltóhamisítás büntetése kivül

a gyilkosság büntette miatt is kéri fogja a vizsgálat elrendelését.

Ennek keretében dél aztán el, hogy lesz-e exhumálás, kiszáll-e a budapesti vizsgálóbíró Millstattba s tartanak-e ott új helyszíni szemlélt.

kinevezése ügyében váratlan értesítést kapott a kormány, mert a kultuszminiszter vasárnap délen autón váratlanul

Báttaszékre utazott, ahol most Bethlen miniszterelnök vadászik.

Nyolc-tíz napig együtt maradnak, bőven lesz idejük megvitálni az aktuális kérdéseket. Bethlen miniszterelnök közben szeptember 14-én felelőn Budapestre és teát ad a gyermekorvosi kongresszus résztvevőinek, de másnap már visszautazik Báttaszékre.

Kleblsberg kultuszminiszter vasárnap délben Báttaszékre utazott a miniszterelnökhöz, akivel a hercegprimási szék betöltéséről is tárgyal

(A Reggel tudósítójától.) Beavatott politikai körökben meglepetést keltett, hogy

gróf Kleblsberg Kunó kultuszminiszter vasárnap délben váratlanul elutazott Budapestről

és előreláthatóan csak 8–10 nap múlva tér vissza a fővárosba. Jól informált helyen a következőket mondta erről A Reggel munkatársának:

— Úgy látszik, hogy az új hercegprimás

Hét klubban volt ujjabb kártyarazzia vasárnap hajnalban

(A Reggel tudósítójától.) A vasárnapra virradó éjszakán a főkapitányság detektívjei ismét hét klubban rendeztek kártyarazziazt, miután az előző éjszakán is hét kártyaklubban jelentek meg váratlanul. Ezeket az ujjabb kártyarazziaztak egyenesen a belügyminiszteriumból irányítják, ahol jegyzébe vették azokat a klubokat, amelyekben a beérkezett jelentések szerint állandóan hazárdjáték folyik.

A belügyminiszterium zárt borítékban küldte el a főkapitányságra a hét klub nevét

Természetes

szénsavas a

Mohai Agnes-forrás

parafadugós üvegekben

Kapható mindenütt!

ZONGORÁK LEGOLCSÓBBAN
Magyarország legnagyobb zongorakereskedésében

»LYRA«

RT-nál, VII. Erzsébet-körút 19
Részletre is!

Hat klubban serényen folyt a szerenese-játék,

amikor a detektívek betoppantak, a hetedikben, a Szegegy-utcai Terézvárosi Torna Klubban azonban senkit sem találtak, mert a helyiséget éppen most festik és egyáltalán nincs is klubélet. A hat meglepett játéktanyán a detektívek elkobozták a zsetonokat, amelyeket nyomban pénzre váltattak be s a pénz a játékosokkal együtt büntülként lefoglalták. A játékosokat és az alkalmazottakat igazoltatták s nevüket jegyzékbe vették, hogy eljárást indítsanak ellenük. A razziaikat, amint értesülünk, folytatni fogják mindaddig, amíg játékosokat találunk. Az ismert, régi és jövevény kaszinók, amelyekben nem úzunk üzletszerűen tiltott szerenesejátékok, amelyeket nem pinkabérlik rendeztek be politikai cégek alatt, ezt a módszert nem tartják célravezetőnek, mert

a razziaikkal könnyen diszkreditálhatnák jövőre új klubokat is,

míg azokban a klubokban, amelyek bevezették a szerenesejátékokat, a detektívek elvonulása után rigan folytatják a hazárdjátékokat, mintha misem történt volna. Ezt bizonyítja a Vilma királyné-utcai Egyeséges Polgári Pártkör és a Wesselenyi-utcai Egyeséges Polgári Kör esete; itt ugyanis a mostani razzia másodikban találta a zöld asztalnál a játékosokat. A belügyminiszter rögtön följegyeztheti azt a klubot, amelyben tettenérték a hazárdjátékosokat, — a belügyminiszterium azonban nem fogcsétt föl egy ilyen klubot sem, csak razziaikat tartat.

A semmeringi autóverseny

a magyarok sorozatos győzelmeivel végződött

Semmering, szeptember 11.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A semmeringi autóversenyt ezuttal a szokottnál kisebb érdeklődés mellett tartották meg. Baleset vagy zavar nem fordult elő, bár a verseny vége felé erős eső esett. A versenyen különösen a magyar versenyzők értek el szép eredményt. A sportkosik csoportjában Rosenberger (Mercedes-Benz) 7 p. 2.85 mp.-es idővel rekordot ért el, míg a tarakosik csoportjában Schaumburg-Lippe herceg 7 p. 30.56 mp.-es idővel új kategóriarekordot állított föl.

A nap legjobb idejét Zsolnay Frigyes (Graef-Stift) érte el 7 p. 2.94 mp.-es idővel.

Ez a teljesítmény 85.118 km.-nek felel meg óránként. Motorkerékpáron a nap legjobb eredménye báró Wolfner László (AJS) névhez fűződik: 7 p. 35.98 mp., ami 0.34 mp.-cel jobb Runtsh (Douglas) teljesítményénél. Báró Wolfner László versenyen kívül indult.

Az 560 km.-es kategóriában Felely Pál dr. (Norton) győzött 7 p. 45.16 mp.-es idővel.

3000 km.: báró Wolfner László (Bugatti) 7 p. 35.98 mp.-es idővel. Az 1500 km.-es versenykosik kategóriában gróf Széchenyi Miklós 7 p. 51.92 mp.-es időt ért el. Az 5000 km.-es kategóriában 7 p. 19.35 mp.-es idővel Deimér Walter (Steyr) az első.

Vilmos excsászár új világháborút jósol

London, szeptember 11.

(A Reggel tudósítójának távirata.) A „Sunday Chronicle” mai száma Vilmos excsászárnak egy föltűntetést keltő cikkét közli, amelyben a deironizált német uralkodó azt a meggyőződését fejezi ki, hogy egészen rövid időn belül, de

legkésőbb 1937-ig új világháború fog kitörni Európában.

Szőkék! Az arany hajszók eszhydrógenek hajszálakat elsovasztják és török. Ha szép szőke haját akarunk, használj „Fekete-fejű” shampoo-t, mely 10 perc alatt szőkít és teljeseen ártalmatlan. Duplaezredes tartalommal, ára 40 fillér. Mindenütt kapható.

Genfben a románok azt híresztelik, hogy a Népszövetség tanácsa titkos ülésen már döntött a magyar—román konfliktusról

A kisántant külügyminiszterei vasárnap Benes lakásán újból tanácskoztak a Rothermere-akcióról

Genf, szeptember 11. (A Reggel kiküldött tudósítójának távirata.) Vasárnap reggel olyan hírek terjedtek el, hogy a Népszövetség Tanácsa titkos ülést tartott, és elhatározta, hogy a magyar-román konfliktus további tanulmányosát egy a Tanács tagjaiból kiküldendő jogászbizottságra bizza, amely a hágal döntőbíró szerepét teljeszen kikapcsolná. Ez a jogászbizottság állítólag minden egyéb szempont kizárásával egyedül a békeszerződésben foglalt rendelkezések alapján döntene afelől, hogy a magyar birtokoknak a román agrárreform céljaira való kisajátítása a trianoni szerződésbe ütközik-e vagy sem és a vegyes döntőbírósnak van-e kompetenciája? A Reggel tudósítója utána járt ezen szenzációs hírek forrásának és megállapította, hogy

ezek a kombinációk román forrásból származnak

és semmi egyéb céljuk nincs, mint hogy a közgyűlés küszöbén álló döntését és a nemzetközi közvéleményt a román érdekek javára befolyásolják. Megállapítottam, hogy

a Népszövetség Tanácsa semmiféle titkos ülést nem tartott és erről a kérdéssel még egyáltalában nem foglalt.

Hogy a jövő hét mit fog hozni, azt még megközelítő bizonyossággal sem jósolhatja meg ma senki. Mindenesetre nagyon nehéz lesz a magyar kormány jogi szempontjait és a román kormány politikai érdekeit közlő olyan áthidalást találni, amelyen mindkét fél számára elfogadható kompromisszum jöhet létre. Vasárnap a kisántant külügyminiszterei ismét eszmecsere jöttek össze Benes lakásán. Barmennyire is szeretnék elhitetni, hogy a Rothermere-akciónak nem tulajdonítanak különös fontosságot, tény az, hogy

ezen a süri tanácskozásokon minduntalan szobakerül Rothermere lord erős támogatása a tarthatatlan trianoni szerződés ellen.

A kisántant állásfoglalását a következő diplomáciai formulába burkolja:

rendszerbályok minden akció ellen, amely a morális lefegyverzés és a békeszerződés által megállapított rend ellen irányul.

Nem lesz sok borunk az idén, de ami lesz: jó lesz — mondja Mayer földmívelési miniszter

Két millió hektoliter bortermésre számíthatunk. — A földreform során eddig egymillió hold szántóföld került fölösztásra

(A Reggel tudósítójától.) Mayer János földmívelési miniszter, aki szombaton érkezett vissza Budapestre, vidéki útján megtekintette az állami szőlőtelepeket és tájékozódott a szőlőtelepeiről. A Reggel munkatársa vasárnap délen beszélt Mayer miniszterrel, aki tapasztalatairól a következőket mondotta:

— A terméskilátásokkal nagyon meg vagyok elégedve,

ugy látszik, jó szüretünk lesz.

Azokon a területeken, amelyeket a fagy megkímélt, szépen beérett a szőlő. Előreláthatóan nagyon jóminőségű borunk lesz.

Nem várhatunk nagy termést, de ami lesz: jó lesz.

Egerben és Vercelét környékén bizony alig hagyott meg a fagy valamit, nem számíthat bő termésre a Hegyalja sem, de ami megmaradt, az a legkiválóbb minőségű, bő cukortartalmu, az ezei tokjai tehát a legfinomabb bor lesz.

A hozzá megérkezett jelentések alapján minőségben kitűnő, mennyiségben közepes termést várunk. Számításom szerint összesen 1,8—2 millió hektoliter bortermésre számíthatunk.

Megemlítetük a földmívelési miniszternek, hogy politikai körökben elterjedt hírek

szerint vidéki útja során a hitbizományok problémáját is tanulmányozta és rövidesen ennek a megoldására is sor kerül. Kijelentette a miniszter, hogy részletekről még nem tárgyal az igazságügyminiszterrel, különben a hitbizományok ügye c pillanatban még teljesen embrionális állapotban van. Ezután a földreform befejezéséről nyilatkozott a miniszter:

— A földreform kérdése már nyugvópontra jutott, miután

több, mint egymillió katasztrális hold szántóföldet osztottak szét már eddig az igényjogosultak között.

A kisbirtokok száma ennek folytán jelentéktelen megnövekedett. Ha azt akarjuk, hogy a kisbirtokokon a terméseredmény ne csökkenjen, hanem megmaradjon azon a színvonalon, amelyet a fölösztott nagybirtokok fennállása idején ért el, szükséges, hogy az egész mezőgazdasági szakoktatást modernebb alapra helyezzük. A földmívelési kormány ebből a szempontból körzetekre osztotta az egész országot és minden körzetben a helyi igényeknek megfelelő szakiskolát állított föl. Ezek az iskolák a földműves télen, amikor a legkevesebb szabad idővel rendelkezik, ellátják azokkal az ismeretekkel, amelyeket a célszerűbb, modernebb mezőgazdasági termelés minden kisbirtokostól megkövetel. Többmillió hold, eddig terméktelenül heverő föld kisbirtokra van czenkivül folyamatosan; ezeknek a kihasználatlan területeknek intenzívebb megművelése is

a kisbirtokok szaporodásához fog vezetni.

Finom selyem pouplining 14.— P
rendelkészerően készült
Őszi kalapok gyönyörű színek, selyem béccsel 16.— P
I-ső rendű külföldi gallérok 1.10 P
Selyem nyakkendők 3.— P. 161
SCHWARZENBERG uri divat üzletében
Terezh-körút 18

Elsőrangú, hírneves, tőkeerős posztónagykereskedés
legjobb helyen, elkülönített textil parti-osztályt létesítene, kizárólag kasszaalapon, társközreműködőt keres,

aki önálló vezetésre képes. Vétel és eladásban perfect. 1-2 milliárddal ajánlatok „Abszolút réel” jellegére
A Reggel kiadóhivatalába

A mézárások vasárnap jelölőgyűlést tartottak, amely szenvedélyesen támadta az ipartestület lemondott vezetését „Szervusz Reisz!”, „Isten veled Leszlauer!”

(A Reggel tudósítójától.) A mézárások vasárnap délelőtt ismét szenvedélyes jelölőgyűlést tartottak, amelyen elkezdett föl-szólalások hangzottak el a lemondott vezetés tagjai ellen. A gyűlést Zinhaber Nándor nyitotta meg, majd Prohászka József, akit az új listán alelnöknek jelöltek, ismertette az elnökiség lemondásának előzményeit.

— Egy évvel ezelőtt — mondotta — mindnyájan állást foglaltunk a vasárnapi husárusítás mellett.

A minisztertanácsban tartott tanácskozás azonban az ipartestület vezetésére nem a közgyűlés akaratát képviselte.

A minisztertanács nem is oldotta meg a vasárnapi munkaszünet kérdését és ezzel a husiparások több mint 80%-ának tönkretelődését segítette elő. Az ipartestületi vezetés az egyik válságisményi ülésen bizalmat szavazott önmagának. (Fölkiáltások: Botrány! Gyaloglás!) Az ipartestületnek kellett közbe lépnie, hogy rendkívüli közgyűlésen foglalkozhassunk legelőször kérdéseinkkel és most már valószínű, hogy

szeptember 25-én a tisztújuló közgyűlést megtarthatjuk.

Pfeifer Sándor a KEKOSZ nevében szólalt föl és fölemlítette, hogy ismer mézárásokat, akik huszszor is elbuktak, de mindig a talpukra estek és végül még klinikai huszállításokra kaptak megbízást. Pfeifer e kijelentése után parázs vita keletkezett a szónok és az elnöki emelvényen helyet foglaló rendőrtanácsos között, aki tiltakozott az ellen, hogy a gyűlés a klinikai huszállítási panamak kérdéssel foglalkozzék.

— Ha szabad halat, baromfit, fűszert árítani, akkor miért kell megtiltani éppen a hus árusítást, amely a tenyésztésből kizárólagos? — folytatta Pfeifer. — Aki azt mondta, hogy nincs szükség a vasárnapi husárusításra, Leszlauer Gyula volt. (Fölkiáltások: Le vele!) A másik ilyen ur Bittner János, a hentesek elnöke volt, a harmadik pedig, aki néman támogatta ezeket a munkáját, Varga József, a ipartestületi elnök.

A vasárnapi husárusítás tálalma miatt pusztult el a nyáron annyi mézárásvezetés!

Leszlauer olyan önzetesen beszélt, mintha ő pusztán egyéniségének nagy súlyával tudta volna megakadályozni az összes mézárások egyöntetű kívánságát, mintha ő volna a husiparások Jágója. Amikor a Barnum-cirkusz Budapestre jött és nagy üzlet volt a cirkusz huszállításának lenni, egyik most szereplő elnökelőlt, hogy eljuttassa a megbízást, végigvezette a cirkusz menedzsere az egyik legnagyobb fővárosi husiparost, Reisz Dávid házába és raklárban, mintha azok az ő üzemehez tartoznának és így vette rá a cirkuszt, hogy őt bízzák meg a huszállítással.

Aki kúpenként módon szerzi az üzleteit, az menjen Kúpenkőbe elnöknek, de ne Budapestre.

Amikor Leszlauer nyíltan azt követelte, hogy szűnjék meg a fővárosi husárusítás, ugyanakkor benne volt az „örse” igazgatóságában, amelyet egyébként ő is alapított és amely ugyanazt a munkát folytatta volna, amint a fővárosi husárusítás megszűnését követelték.

Pfeifer Sándor ezután elmondotta, hogy a husiparások küldöttségileg keresték föl Reisz Dávidot. (Eljénzés és taps) és több mint harminceves önzetlen, becsületes példát adó köteveltségére hivatkozva, kora és egészségi állapota ellenére őt kérték föl az elnöki tiszt elvállalására. Alelnöknek Prohászka Józsefet, a huszárszerek kiváló képviselőjét jelölték. Kollár Gábor és Weinberger Mór a lemondott vezetés védelmére keltek. A beszédek után a gyűlés résztvevői

„Szervusz, Reisz!” „Isten veled, Leszlauer!”

kiáltásokkal vonultak ki a teremből.

SZÖNYEG REKLÁMARUSÍTÁS

Valódi perzsa-, szmirna-, argaman-, ebédlo- és futószőnyegek, függönyök, paplanok, takarók bámulatos olcsón árusítatnak.

Perzsa összekötő már ————— 100 P-161
Német perzsa összekötő már ————— 36 P-161
Német perzsa ebédlo már ————— 216 P-161

Fizetési könnyítések! — Alkalmi vételek!

Kirakataimat saját érdekben tekintse meg!

Schillinger Béla

Budapest, VI, Terezh-körút 15. szám

Alapítva 1906-ban

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Int. tel.: Harkány 9

62° C

UTÓIDÉNY HARKÁNYFÜRDŐN

Napi négyeszeri étkezés szállodai lakással együtt összesen 6.40 pengő

RHEUMA
ISCHIAS
CSUZ
KÖSZVÉNY

Kérjen prospektust!

Budapesti iroda:

V, Szabadság-tér 17. szám. Int. tel.: 123-24

Vass József Gyöngyösről üzeni, hogy ne lövöldözzenek egymásra Debrecen és Kalocsa, a buzogányos és a kettőskeresztes templomok

Fülszóltatta a liberalizmus híveit, hogy ne ítéljék el a mai rendszert, amelyben „ha nehezen is, de mégis csak haladunk”. — A helyettes miniszterelnök nagy beszéde a liberalizmusról és a szabadságjogokról

Gyöngyös, szeptember 11.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Vass helyettes miniszterelnök vasárnap délelőtt Dróhr államtitkárral Gyöngyösön keresztül a Mátrába utazott. Megtekintette a négyemlékezőkös költészet épületét, majd visszatért Gyöngyösre és este 7 órakor az innepi előzőtti város díszközgyűlésén átvette díszpolgári oklevelét. A díszpolgári oklevelek hullása ma már sokkal mindennapi jelenség, semhogy széleskörű érdeklődésre tarthatna igényt. A helyettes miniszterelnök beszéde azonban országos jelentőségű politikai eseménynek avatta Gyöngyös innepét.

Vass miniszter vétőt emelt „Debrecen és Kalocsa” felekezeti háborúskodásával szemben, a magyar társadalom egységének megteremtésére sürgette és a törzskodás megszüntetésére szólította föl a liberalizmus és a mai rendszer híveit, valamint minazokat, akik nemes intenciókkal sürgetik a szabadságjogok kiterjesztését.

A helyettes miniszterelnök beszéde így hangzott:

— Ami ebben az országban jó és nemes történet, ami haladás történet, a magyar polgárság erejéből történt. Ez

a polgárság olyan terheket kénytelen viselni, amelyek alatt recseg a dereka, olyan keresztet hordoz, amelyből már csak lefaragni kell, de hozzátenni semmit sem lehet.

Manapság sokat hallunk beszélni a liberalizmusról, mint a bajok univerzális orvosságáról. Azt hallom, hogy a szabadságjogok teljesítését kell a polgárság rendelkezésére bocsátani, mert amíg ez meg nem történik, Magyarország nem lehet besorozni a nyugati nemzetek sorába. Ezek a problémák terhelik legjobban őket óta az én lelkemet is. Az államjog és az államfilozófia azt mondja, hogy az állam célja a közjó és semmi esetre sem az, hogy az egye-
ekkel torodjék. Ha a szabadságjogok teljesítését és a liberalizmust ezzel az elvvel egybevetem, akkor úgy érzem, mindenképpen módosítani kell azon a rögön megállapításon, hogy csak a közjó a fontos, de ezzel szemben módosítani kell a liberalizmus fogalmát és a szabadságjogok kiterjesztésének kívánságát is. A liberalizmus lényegében azt kívánja, hogy kiki szabadon fejthesse ki egyéniségét, lehetőleg minden korlát nélkül, de természetesen csak az isteni és emberi törvények keretein belül. A liberalizmus minden esetre támogatni akarja az emberi törvények kereteit, mert

ha a liberalizmus híve vagyok, akkor nemcsak gazdasági, kulturális és lelkiismereti szabadságot akarok biztosítani, hanem a szabadságjogok maximumát is követelem a polgárságnak.

Az állam célja eszerint szemközt látszik állni a liberalizmus fogalmával, mert az állam a köz javát, a liberalizmus pedig az egyén javát tartja előbbrevalónak. A szabadságjogok fogalmával azonban vigyázni kell, mert tökéletes szabadság nincs. Az akarat és az erő nem állnak egyenlő arányban. Akarhatok sok mindent, de nincs hozzá erőm és korlátozza a szabadságjogokat az emberek együttélésének rendszere is. A kérdés itt az, hogy mennyi szabadságot enged meg a közjó. Tévdenek azok, akik a polgári szabadságjogok maximumát sürgetik, tekintet nélkül a helyzetre, amelyben vagyunk. A szabadságjogok kiterjesztése azoktól az erőktől függ, amelyek kiűn és benn arra törekednek, hogy az állam rendjét fölforgassák.

Reánk csak olyan részről jövő sürgetés tesz benyomást, amely a nemzet legjobbjaitól áll, akik tehát garanciát nyújthatnak arra, hogy a szabadságjogok kiterjesztését nem a fölforgatás érdekében követelik.

Azokkal szemben viszont, akik gyanúsak, vagy talán már nem is gyanúsak, hogy a szabadságjogokat a fölforgatásra kívánják felhasználni, a leghatározottabban ki kell, hogy jelentssem: a nemzetemmel, az államommal, a polgársággal szemben nincs szabadság! Meg kell reformálni, mert nem igaz az a tétel, hogy az államnak közvetlenül nem kell törődnie az egyesekkel.

Az államnak, igenis, kötelessége a közjót előmozdítani, de külön is kell foglalkoznia az egyes polgárok jólétével.

Meg kell továbbá reformálni fölfogásukat a liberalizmus híveinek is és a szabad fejlődést csak azon keretek között lehet követelni és biztosítani, amelyek megvédik az állam érdekeit.

Ha a társas és a munkás győnye, a munkást, a győngyösbet kell megvédeni.

Isten után egyetlen erőnk csak az lehet, ha végre megteremtjük a nemzeti érzés és a magyar társadalom egységét.

Ne torzskodjanak a közjóért dolgozó és a liberalizmust, a szabadságjogokat nemcsak követelő polgárok, ne ítéljék el az utóbbiak a mai rendszert, amelyben, ha nehezen is, de mégis csak haladunk,

ismerjék föl egymásban osztályosításait a magyar sorsban és a magyar munkában,

ne lövöldözzenek egymásra Debrecen és Kalocsa, a buzogányos és a kettőskeresztes templomok.

Nem vagyunk-e mindnyájan magyarok, mardékal ezer esztendőnek? Nem kell-e lelkünket egybeforrasztani, hogy szikrázó fáklya legyen, hogy a jó Isten jobban észrevegyn bennünket, mintha nyolcmillió mécses éldégt külön-külön nyolcmilliónyi magyar lelkében. Nem érdem az, hogy vagyok, hogy dolgozom, hogy beszélni tudok, csak egy érdemet kérek a magam részére, azt az érdemet, hogy szeretni tudom és akarom vergődő magyar testvéreimet. Sírni tudnék, amikor úgy érzem, hogy

lesz még egyszer ünnep a világon.

Ezért vagyok csilingelő csendje a magyar gondolkodásnak, vészharangja minden fajnak, bajnak és a törzskodásnak, gyújtogató lángja a magyar egységnek.

A díszközgyűlés közönsége percekig tapsolta és éljenzte Vass minisztert, aki vacsorára kíséretével együtt Bozsik Pál esperesplébános vendége volt, este 10 órakor pedig autón utazott vissza Budapestre. Hazautazása közben A Reggel munkatársának alkalmá volt arra, hogy szavá tegye Vass miniszter előtt

a miniszterelnök betegségéről elterjedt és minden cáfolat ellenére visszatérő híreket.

Vass miniszter kijelentette, hogy legutóbb több mint két óra hosszat tárgyalt Bethlen gróffal, aki

teljesen leszokott a dohányzásról,

de ettől eltérve, nagyon jól érzi magát.

Ludvig Dénes

Vasárnap este előadás után Belgrádban kigyulladt a Manezs-színház

A hajnali órákban is ég a színház és nem tudják, kik rekedtek benn az égő épületben

Belgrád, szeptember 11.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Belgrád legfőbb utvonala, a Milán király-
uton,

a gárdakaszárnya és a tiszti kaszinó közötti téren kigyulladt a Manezs-színház.

A tűz közvetlenül az előadás befejezése után támadt, amikor a közönség már elhagyta a színházat. Csakhamar az egész színház lángokban állt és

éjjel után a tűzoszlop egész Belgrád fölött vörösré festi az eget.

A tűzhöz kivonult az egész belgrádi tűzoltóság, nagyvárú katonaság és rendőrség, amely azon fáradozik, hogy

az esetleg bentrekedt személyzetet megmentsse.

Az éjszakai órákban még nem tudták megállapítani, hogy a tűz kifiréskor kik maradtak bent az épületben. A tűzet még hajnalban sem sikerült megfékezni.

**Mindig
Meister-
szappant
vegyen!**

SZAPPAN!

Figyeljünk a MEISTER névre!

„Az a tény, hogy Budapesten ülésezünk, hódolat a magyar nemzet iránt”

— mondotta Schlossmann tanár vasárnap a hatszáz német gyermekorvos nevében, a gyermekorvoskongresszus ünnepélyes megnyitáson

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt 10 órakor a „Deutsche Gesellschaft für Kinderheilkunde” budapesti kongresszusa ünnepélyes külsőségek között kezdődött a Tudományos Akadémia dísztermében. Az Akadémia épülete előtt egy szakasz díszruhás lovasrendőr állott és a kongresszus megnyitására érkező német orvosok kedvetelve nézegették az impozáns lovasokat.

A hatszáz német gyermekorvos alig fért be az aranycirádás díszterembe.

A zoológiai kongresszusra sok nagy szakállas professzorkülsőjű tudós jött Németországból Budapestre, a német gyermekorvosok kongresszusának résztvevői között hiába keressük ezt a típust. Föltűnően sok a borotváltképű, fiatal orvos, a legtöbbnek arcán a német diákpárbajok emléke és

a terem felét megtöltik a színes toalettkeke öltözött hölgyek.

Az elnöki emelvény jobb oldalán a kormány és a főváros képviselői ülnek: Vass miniszter, Dréher államtitkár, Magyar miniszteri tanácsos és Sipőcz polgármester. A baloldalon a budapesti egyetem tanárai foglalnak helyet. Az emelvényen, ott, ahol máskor Berzevicsy Albert szokott rezidálni, csupaszarcu, kopasz, ötven év körüli ur, keret nélküli szemüveget visel és

rendkívül hasonló Seipel osztrák kancellárhoz:

Schlossmann Artur német egészségügyi titkos tanácsos, a kongresszus elnöke; mellette nemzetiszíni kokárdával a gomblyukában a hófehérhaju, jóaság arcú Bókay János. Az elnök rövid üdvözléssel nyitotta meg a német gyermekgyógyászok budapesti kongresszusát:

— Jelentős dolognak tartom, hogy a német gyermekorvosok ebben az évben hazájukon kívül ülnek össze, hogy megtartsák kongresszusukat. Az a tény, hogy itt Budapesten ülésezünk,

hódolat a magyar nemzet iránt

és tiszteletadás a magyar orvosi karának, közöttük első sorban a gyermekorvosok világsszerte ismert kiemelkedésének, Bókay professzornak.

Az elnöki megnyitó után Vass miniszter a magyar kormány nevében köszöntötte a kongresszust. Szokatlan volt, hogy a miniszter, aki máskor még jegyzeteket sem használ szónoklatánál, most papírlapról olvasta föl német beszédét.

— A világ jelenlegi szociális berendezkedése mellett sok hibát és hiányt mutat — mondotta —, azonban egy látom, hogy a legtöbbet mégis a gyermek ellen vétnek. A gyermek védtelenül áll a kíméletlen gazdasági harcban, ez az oka a gyermek szomorú tragédiájának. Minden ország kormányzatának legfőbb gondja az ifjúság védelme, amelyektől a háború megrobott minden nemzete. A nemzetek jövője: a fiatal, serdülő generáció és ennek az új generációnak egészséges kifejlése az önköndjaira van bízva.

Nem egyes népek tartoznak önöknek hálával ezért a munkáért, hanem az egész emberiség.

Köszönöm, hogy Budapestet, a sokat szenvedett magyar nép fővárosát választották tanácskozásuk székhelyéül.

Ezután Magyar Zoltán miniszteri tanácsos Klebelsberg nevében, Sipőcz polgármester a főváros képviselőtében tartott üdvözlő beszédet:

— Abban a körülményben, hogy önök idejűtek, én béke-munkát és békegaranciát látok. A magyarság kicsiny, de szívós nép, amelynek faji energiái, hála Istennek, erő-

teljesek. Az önök munkája sok utmutatással fog nekünk szolgálni, hogy megszüntesse azt a pazarlást, amely a gyermekhalandóságban rejlik.

Bókay János a magyar gyermekorvosok nevében üdvözölte rövid beszédével a kongresszust. A hivatalos megnyitás ezzel végetért és Bókay professzor lépett az előadói asztal mellé, hogy megtartsa történelmi fölolvastást Huchner Ottó egyetemi tandírról, aki a leghíresebb gyermekgyógyászok egyike és a német gyermekorvosok egyesületének díszelnöke volt. Schlossmann elnök megköszöntö az emlékbeszédet és közölte a kongresszus résztvevőivel, hogy a tudományos előadások és viták hétfőn reggel 9 órakor kezdődnek az Orvosegyesület székházában. Este 9 órakor

a főváros kilenceszázterítékes bankettet adott

a kongresszusi tagok tiszteletére, amelyen Sipőcz köszöntötte föl a külföldi orvosvendégeket.

Parola, az Egyedi-örökösök idén veretlen kancája könnyen nyerte az Erzsébet királyné-díjat

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap futották a sporteseményekben változatos és gazdag őszi versenykampány nagy klasszikus futamait, a tavaszi Király-díj 2000 méteres pandantját, az

Erzsébet királyné-díjat.

A harmincemilliósi díjjal az idén bizonyos jubiláris jellege volt, a Millenium évében alapított versenyt ugyanis most futották harmincadszor. A harmincadik Királyné-díj hetekkel ezelőtt még szenzációs versenynek ígérkezett. A starterlistán ott szerepelt Napló és Bűvész is. De mire a verseny napja elérkezett, a klasszis pályázók száma lassan-lassan lecsökkent. Napló nem mérhette össze erejét régi riválisával és a Derby-éviárat képviselőivel, komoly akcidenst érte, menésbe vonulva,

végérvényesen bucsút mondott a verseny-pályának.

A derbynyerő Bűvészt blízsterezni kellett és őt is törölték a nagy díjból. Az utolsó napon a fölfutó esch mumus: Vysehrad lecsúszott, de neki különben sem volt valami sok esélye. Kiszemelt lovasa, Janek Géza már a munkában meg-

mondta, hogy ezzel se nyerek Királyné-díjat. Őt induló maradt. A klasszist Vadító és Parola képviselték, a 36 másodklasszist Rajna, hozzájuk csatlakozott két, a handicapskálán feltüntetett lov: Siklós és Palóc. A start első kísérlet után jól sikerült. Vadító ugrott el, nyomában Parola. Az egyenesbe kanyarodva Vadító néhány hosszal növelte távát. A társolópól a verseny képe hirtelen megváltozik. A második helyről előretör Parola, fölcsúszásra elhagyja a vezetőt s

a cél felé már mint könnyű nyérő halad. Az utolsó száz méteren vehemensen támad a belől kiszűrt Rajna, de már csak Vadító utódja rövid fejhosszal a harmadik helyre utasít.

Parola a 2000 méteres távot 2 perc és 10 másodperc alatt abszolválta. Győzelme a totalizátornál is az első favorit győzelmét jelentette, nagyszámú híveinek dupla pénzt fizet. Vadító eventüális kvótája 10:31. Rajnaé 61. Siklós és Palócé 212 lett volna. A Királyné-díj napján a kassza forgalma meghaladta a 3 milliórdot, amelyből a nagy díjra feltűnőrd jutott.

(m. j.)

Kehrling Béla megnyerte az egyes- és Péterével a páros bajnokságot

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délután díszes közönség gyűlt össze a margitszigeti center court-on, hogy szemtanúja legyen Magyarországi férfi egyes és férfi páros bajnokság döntőmérkőzéseinek. A mérkőzések a papírhozza szerint zajlottak le ugyan, azonban olyan heves és meglepően hullámzó küzdelmekre vezettek, amelyek az utolsó pillanatokig — különösen a férfi párosban — nyitva tartották a győzelmi esélyeket.

Kehrling sorra hibázza service-ét is, majd legszebb akciói előkészítése után centiméterekre áll szépen elhelyezett volley-ét a vonalon kívül, míg Aszlagnak több netzlabdát ajándékoz a sora és az első szet meg is nyeri 6:2-re.

A kép a második szet elején sem változik.

Aszlagnak már 3:0-ra vezet, amikor Kehrling erősíti a tempót és a második, valamint a harmadik szet 6:4 Kehrling javára.

negyedik szetben a tempó még jobban erősödik. Most a francia is keményen támad, de itt már kitűnik a klassziskülönbség. Kehrling újból megszerez 5:3-ra a vezetést.

Husz perényi pihenő után megkezdődik a páros bajnokság döntőmérkőzése. Landry kezd szerválni, azonban sem ő, sem Kelemen nem jönnek lendületbe. Kehrling-Pétery könnyen nyernek 6:2-re. A második szetet Kle-

men—Landry nyeri 4:6 arányban. A harmadik szetben már 0:6-ra vesztik Kehrlingék. A negyedik szetben végre a magyar bajnok veszi kezébe az irányítást és a szet 6:2 arányban Kehrling—Pétery zsákmanya lesz.

Az ötödik szetben mind a négy játékos fokozott erővel lép akcióba.

A magyar pár rövidesen 5:2-re vezet és végül 6:4-re győz.

V. M.

Minden külön értesítés helyett!

Németh Ferencné, született Felsenburg Margit és Felsenburg Pál, a maguk és az egész rokonság nevében jelentik, hogy forrón szeretett atyjuk,

Felsenburg Gyula

a balassagyarmati Felsenburg Tivadar Flak cég szentor főnöke

folyó hó 11-én és éves korában emberföltölti türelmessel viselt hosszú, kínos szenvedés után, csöndesen elhunyt.

Hült tetemet folyó hó 12-én, hétfőn délután 4 órakor kísérik a rakoskeresztúri izr. temető halottszámból utolsó útjára.

Budapest, 1927 szeptember 12.

Németh Ferencné, özvegy, főszerényl Sallágyi Mórné, szül. Felsenburg Paulina, Felsenburg ödön testvérei: Felsenburg György, Felsenburg Dező unokatestvéi, munkatársai: Felsenburg Ödöné, Nunk Samu és neje, özvegy Ber-nátó Miklósné, Reiner Miksa és neje, Reiner Arnold és neje, Kúsvadi Ferenc és neje, dr. Reiner Samu és neje sógorai és sógorainé, továbbá unokatestvéi és hugai.

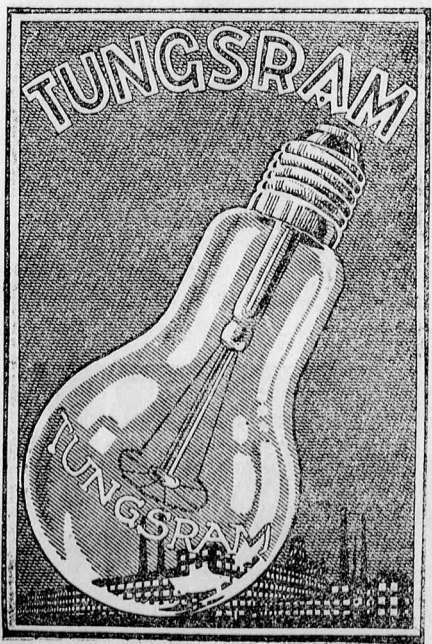
Részvételek megtagadást kérjük!

Gyástruhák 4 óra alatt

Horváth és Halász

női gyástruhakészítő vállalat, IV. Váci-utca 26
Teljes gyástruházások speciális rakta-

Telefon:
Teréz
208-61

Utaltvány,

melynek ellenében A Reggel minden olvasója 1 pengő helyett

50 fillérért

válthatja meg a

Vas- és Gépipari Kiállítás belépőjegyét

Hétfőn délután nagy és nívós kabaréelőadás

Kívágandó!

Németországban nagymértékben fölemelik az államtisztviselők fizetését:

az alacsonyabb fizetési osztályukat 25%-kal, a magasabbakét 18%-kal

A fizetésemelés semmiféle adófölemelést nem von maga után

Berlin, szeptember 11.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A „Montag-Morgen”-nak jelentik Magdeburgból, hogy dr. Köhler birodalmi pénzügyminiszter ott nagyjelentésű beszédet mondott. A pénzügyminiszter bejelentette, hogy

az alacsonyabb fizetési osztályú állami alkalmazottak fizetését 25%-kal, a magasabb osztálybeli tisztviselőket pedig 18%-kal fől fogják emelni.

A fizetésemelés nem fogja maga után vonni az adók fölemelését, hanem részben azokból

a megtakarításokból fogják főlódni,

amelyeket a kormány a folyó kiadásoknál el akar érni. A miniszter beszédét azzal a figyelemmel fejezte be, hogy az ipar és a kereskedelem ne éljen vissza ezzel a fizetésemeléssel és ne használja föl arra, hogy az árakat fölemelje. Az ilyen eljárás a kormány nem nézné télenül, hanem

a legerélyesebb rendszabályokkal megakadályozná az áremeléseket,

ugy a mezőgazdaság, mint az ipar és a kereskedelem részéről.

A szeged—budapesti személyvonaton eltűnt egy budapesti nagybank százezer pengője egy aktatáskában, de huszonnégy óra múlva váratlanul megkerült

Szeged, szeptember 11.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Az egyik nagy budapesti pénzintézet szegedi fiókja pénteken este 100.000 pengő készpénzt akart Budapestre szállítani. Miután a szállítás sürgős volt, a jelentékeny összeget Horváth István altiszt útján küldték föl Budapestre. A 100.000 pengőt lezárt aktatáskában adták át Horváthnak, akinek azt mondták, hogy a táskában fontos iratok vannak. Kirendelték melléje a bank egyik tisztviselőjét is, aki azonban közbejött családi okok miatt kénytelen volt otthon maradni és így Horváth egyedül indult el az éjszakai személyvonattal. Horváth a III. osztályon utazott, a kis fekete kézitáskát maga mellé tette és csakhamar elaludt. Ceglédén arra ébredt föl, hogy

a táska, amelyben fontos iratokat sejtett, eltűnt melléje.

Tűdében rablók után kiáltozott, amire a kalauz és a pályaudvari rendőrkirendeltség több tagja is bement a kocsiba. A rendőrség Horváthtal együtt végigutazta az egész vonatot, de a táskának nem akadtak nyomára. A vonat késéssel indult tovább, Horváth pedig Ceglédén maradt és telefonon fölhívta

igazgatóját. A kétségbeesett igazgatótól

csak ekkor tudta meg, hogy az elvesztett táskában 100.000 pengő volt.

A ceglédi rendőrség nagy apparátussal megindította a nyomozást. Végigtelefonálták az összes állomásokat és értesítést kértek arról, hogy hol láttak egy utast fekete aktatáskával a vonatról kiszállni. A telefonálásnak csakhamar eredménye lett, mert Kiskunfélegyházáról jelentették, hogy ott egy jól öltözött ur hagyta el a vonatot, aktatáskával a kezében. Ezután a félegyházi rendőrség vette kezébe a nyomozást. Reggel 9 óra tájban

jelentkezett a rendőrségen Fülöp József—kereskedő és átadta a még mindig lezárt táskát azzal, hogy a szegedi éjszakai vonaton velelőlt elcserele az a saját hasonló alakú táskájával.

Kérte a rendőrséget, hogy szerezze vissza az ő táskáját. Horváth, aki közben Ceglédén már öngyilkosságot akart elkövetni, szombaton délután átadta a 100.000 pengőt tartalmazó táskát, a gyorsvonattal Budapestre utazott és az egész küldeményt átadta a bank vezérigazgatójának.

Pesti relációkban megfizethetetlen drága lesz az ideai divat

950.000 frankos cap, fémmousseline-ruhák, csupa valódi szőrme és örökifjú nők. — A divat főelve a fiatalítás és a legújabb divatszín a fekete

Páris, szeptember 10.

(A Reggel tudósítójától.) A háború kitörése óta nem volt ilyen készülődés a beköszöntő szezonra, ilyen minden részleteiben drága divat, mint amelyet most tapasztalhatunk a bemutatókon Párisban, 1927 őszén. Az egész világon többé-kevésbé meg kellett javulnia a gazdasági helyzetnek, hogy Patou, Worth, Lelong és a női divat többi koronázatlan királya annyi pénzt, nemcsak anyagot, valódi szőrmét öljenek a kollektívba, mint ezidén. Mert szegény országok szegény női, bizony, nem tud-

nák megszerezni ezt a példátlan fenyezőst. Talál még más volt a helyzet. A complet-k, a kosztümök kaninnal, magyarul: nyúlal voltak díszítve és

ma a kosztümökön, complet-kon ragrog a sok vison, csinčila, nemes róka és perzsa.

A párisi szabók grand seigneurje. Patou kollektívja ennél fogva keres 3.200.000 frankba került! Worth a kollektívájában vison- és breitsvang-kabátokon kívül bemutatott egy valódi csinčila-capet, amelynek ára pantoson

950.000 frank volt. Ehhez a caphez az anyagot 7 hónapig szedték össze — és a legérdekesebb az, hogy már el is adták. A vevő nevét azonban semmi áron sem volt hajlandó Worth elárulni. Anyját mégis megtudtam, hogy

vevője: egyik trón várományosa

és az illető, akinek ez a király-jelölt a capet ajándékozta; már nem fiatal, viszont igen ismert hölgy Párisban, sőt az egész világon. A kollektívák közül különben ez a hamvaiból föltámadt Worthé az elsősg. Vapauiban, szőrmé-összeállításban messze föltűnik mindenkit. Egy fekete, háromrészes kabátja széles büröccel a legjobb köpeny volt Párisban. Egy fekete crepe-satin estélyi ruhája aranydísszal a szabóművészet valósgos remeke. Amíg a többi nagy ház glocknival próbálkozik, aminek nem lehet jövője, mert

ellenkezik a divat főelvével, a fiatalítással

— a glockni tudniillik mindenkit öregít —, addig Worth és Martiat el Armand, akinek kollektívja szintén nagyon sikerült —

egyeses vonalat, vagy pedig raffolt facont hoznak,

ami nagyon megfelel a mai fiatalító divatnak. Általában a ruhák rövidke és továbbra is nagyon fiatalosak. Az amerikaiak szabói, Chanel és Philippe Gaston, annyira lehetetlen vonalakot hoznak, amilyeneket a pesti nők nemigen tudnak használni. Patou mindent telerak szőrmével, de nagyon keves újat hoz. Lanvin, amint mindig, stílusában mutatja be a legjobbat. Ezidén a sálruhát is modernizálta — krinolin nélkül készült valamennyi — és bizonyos sponyolos izel öntötte le kredációt, ami kitűnően bevált.

A domináló szín a fekete.

Mellette sok a Petrol-kék, a szürke, a marron és egy kevés zöld. Nagy előnye mindenesetre az őszi divatnak: nem uniformizál, ami nagyon fontos. A kabátokon rendkívül sok a szőrme s a köpenyanyagok egészen puhák. A ruhanyagok közül a legdivatosabb a fényes crepe-satin és az egészen puha bársonyok, a délutáni ruháknál a csipke és a georgette kombinációja. Az estélyi ruhák alja egyenlőtlen, vonaluk: az erős raffolt; anyaguk a lágy velourchiffon s a fémme bevont könnyű mousselinek és georgettek. A Château Madrid egy estélyen Mistinguett tisztá föl ruhája (Lanvin mester-műve) egészen szenzációt keltett. Halványkék, apró fodrokból huzott túlluha volt, amely

elől térdig ért, de hátul a földet érintette.

Az egész ruhának nem volt más díszje, mint egy halványzürke taffetszalag, amely hátul nagy másnában végződött. Mistinguett aznap csak úgy tűndékolt a Château Madridban, holott előző napon nem csekély baleset érte: a „Montin” előadása közben rosszul lett és nyílt színen összeesett. Egész Páris beszélt balesetéről s talán ezért is szállt ki másnap, mint tűndér, teljes ragyogásban a Madridba. A színpadokon általában alig látni még új őszi divatot, kivéve Popescu asszonyt. Fekete velourchiffon ruháját dus aranydísszal ugyancsak megnézni. — A kalapok divatja meg nem alakult ki.

Szerintem nálunk a kis kalap fog dominálni.

Általában: az új divat, egy vonalban, mint színben, szép. Kár, hogy pesti relációkban szinte megfizethetetlen drága. A mai divathoz, bizony, amerikaiak kell lenni, hogy az ember megfizethesse Worthot, vagy mme. Chanell. Ez utóbbi, hálá az amerikaiaknak, 15 millió frank beavallott jövedelem után fizet adót! Ok és a többi nagyság már eldöntötték, mi a divat. Kérdés, hogy mi hogy fogjuk bírni a sok nerzet, selyembársonyt és fémme kiveri mousselinek.

Berkovits Andor

Átmeneti kabátaim Elegáns öltönyöket

már elkészültek és azok olcsó ársztását megkezdtem

Widder férfitiszabó

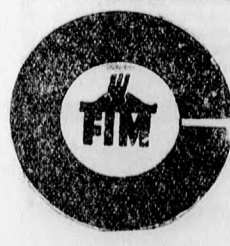
mindennemű férfi felsőkabát speciális készítője
IV. Városház-uten 20. Telefon: 293-76

SZAKORVOSI

konduktőr: dr. Gyöngyösi László, EÖST SALVARIAN OLTÁS

Beműködés ország nap. Rákóczi-ut 32. I. em. I. Bókussal szemben

Minden este **Oroszország** Minden este
Csorfas, Odry, Törzs, Simonyi M.
Magyar Színház

1927. FRANKFURTI ŐSZI VÁSÁR

SEPTEMBER 18-21

TEXTIL-, BŐR-, ÉLELMISZER-, VEGYI IPAR, IRODACIKKEK, GRAFIKAI IPAR
ÉS AZ ÖSSZES NÉMET STANDARD-KÉSZÍTMÉNYEK VÁSÁRA

Felvilágosítást nyújt a vásár th. megbízottja: Acél Gyula, Budapest, Rákóczi-ut 32. Tel.: J. 418-10
25% utazási kedvezmény a magyar, osztrák és német vonalakon. Ingyen vízum.

VIRÁG-ÉS GYÜMÖLCSKILÁTÁS
szept. 18-tól október 2-ig
A VIRÁG A LAKÁSBAN
szept. 18-tól október 2-ig
AZ ELEGÁNS FRÉTT
REGGELTŐL ESTIG
szept. 18-tól október 2-ig

HIREK

Még győz erőd...

Még győz erőd, a nagy cél, a büszke, —
De győzelmeddel mit érsz, vakmerő?
Csak bukásodhoz közelebb kerülsz te...
Bűn, elvesztő bűn minden szent erő.

Hidba vagy erősebb sok erősnél,
Csak addig voltál te az igazán,
Mig titkolhattad, míg egyszer se győztél,
Mig hitték, eldőltsz a döntő tusán.

S győzhettél, míg csak az erősek ellen,
Nyílt mérkőzésben kellett küzdeni,
De tud meg, nem vagy már legyőzhetetlen,
Mihelyt a győngék törnek elened.

Alattomos kis győngék száza, ezre
Csak összeség, csak összekészítik
Es láthatatlan mint a balserenese
Utadat törrel teletüzelik.

Es törből törve bőlő rohamodban
Végül is eldőltsz... Feszül egy hurok...
S száz gyilkosod előbb innen-onnan
S hullád fölé — sírást dalt hangoz.

Telekes Béla

Kártyabakony

Vasárnap hajnalban tartotta harmadik razziját a rendőrség hét fővárosi kaszinóban. A játékosokat igazoltatták, az asztalokat elszállították és harminc pere mulva elől kezdődött a játék a pincékben fölhozott tartalékasztaloknál. Ugy látszik, a pinkások épp oly szívósak, mint a rendőrség. Hogy ki fog előbb kifáradni, nem tudjuk, de abban bizonyosak vagyunk, hogy ezekkel a kölcsönös türelmi próbákkal nem irják ki gyökereiben azt az epidémiát, amelyet a játékszenvedélyt hivatásos parazitái szabadítottak Budapest társadalmára. A gyógyítás módszerét nem illennek gondolni, amikor kiadtuk becélt Biro Henrik nyílt levelét a belügyminiszterhez. Mást, egészen más valamit vártunk, mert sokkal jobban ismerjük a pinkabőlők lelkiállását és a slepperek jellemét, semhogy ilyen palliatív eszközök sikerében bízhattunk volna.

A kaszinókban dühöngő hazárdjáték ma egyformán kegyere a játékház-vállalkozónak, a játékosnak, a félhajtónak, sőt magának a kaszinó ügyvezetőjének is. Nem démonok, vagy telhetetlen metresszek fényűző életmódjának költségeit akarja élesen yerni, aki utolsó 20 pengőjét teszi kockára a játékasztalra. A rávirradó nap háztartási költségeit, gyermekeinek tandíját és beiratási díját szeretné könnyűszerrel előteremteni. Ő, ezeknél a játékasztaloknál nem a jólét, nem a gondnélküliség hajszolja az izgalmakat, hanem a megszorult család, aki minden nap elütről kezd a harcot a holnapi kenyérért. De a szerencse csak a nagypénzükhöz szegődik és ahogyan a háboruban az győz, aki türelemmel kivárhajtja az ellenség kimerülését, a játékasztalnál is az marad fölül, aki tovább állja a balsors ránehezédését. Miifókat könnyű szerezni és csak a mindennapi kenyeret nehéz megkeresni. És a játéklebujók büne, hogy a kereseti nehézségeket alánzza ki és az anyagi bajokat kamafoztatja: jövedelmi lehetőségekkel elkápráztatja és magához csábítja a fuldoklót, hogy kifossa és prédál odalökje a részvétlenül rámeredő éjszakának. A szivfajdalomtól szorult össze a harterőn elesett katonák láttára, de borzalo más dőbönen dermeszt meg, ha látja, hogy az elesett áldozatok zsebeit a harterők maradjörje kiforgatják és hideg kegyetlenséggel kirabolják.

Ez a förtelmes munkát üzlet iparszerűen Budapest sok c célra is alakult klubjában. A gazdasági harc sebesültjeit és elesettjeit vetkőztetik le az éjszaka beálltával és reggelre már ott állanak a közélet fórumán és hangosan szavalnak a morál sülyledéséről, a szívek eldurvulásáról és a lelkek megkeményedéséről. Senki sem elég becsületes nekik, nincs az

a politikai vagy gazdasági kérdés, amelyet nem a legintranszigenőbb morál törvényei szerint bírálnának el. Hiszen vannak, szép számban vannak sebei a mi közéletünknek. De a sebeknél is fájdalmasabb, elszomorítóbb és elviselhetetlenebb, hogy olyan kezok várják bennük, amelyek nem sérülök. Ha a belügyminiszter csakugyan a fővárosi törvényreformját tervezi, az ilyen kezeket tartva távol minden közéleti beavatkozástól. A főváros törvényhatóságának nem lehet tagja, aki helyet foglal egy olyan kaszinó vezetőségében, amelyről hivatalosan megállapítható, hogy üzlet és keresetszerzés üszött házardjátékból tartja fenn magát. Ez az egy paragrafus eredményesebben oldja meg a játékbarlangos problémáját, mint az egyre megismétlődő razziaik. De addig is, amíg a reformtervezet valósággá válik, a törvényhatóság tagjai a maguk kemény elszántságával, alant nem ismerő becsületességükkel pátolják azt, ami a mostani összeférhetlenség törvényből hiányzik: a törvényhatóság kapujában állják el utját minden pinkabecérnek, aki kártyán szerezte mindatutamat. Mert Budapestet csak makulátlan jellemmel és tiszta erkölcsi érzéssel szabad szolgálni és Budapest törvényhatósága nem lehet az a testület, amely erkölcsi presztízsével betakarja és láthatatlanná teszi a kétes jellemek súlyos defektusait.

Wallasz Jenő

— Esőre hajló hősüllyedés... A budapesti meteorológiai intézet vasárnap kiadott jelentésében a prognózis a következő: felhősebb, esőre hajló idő, később hősüllyedés valószínű.

— Az apa kitépte a fia szivét... Belgrádból jelenti A Reggel tudósítója: Egy Mitrovia mellett fekvő faluban borzalmas gyilkosság történt. Jankovics Bosó földmives már hosszabb idő óta ellenséges viszonyban volt a fiával. A napokban ismét veszekedés tört ki közöttük és az apa az asztalon fekvő késsel a fia hasába szúrta, majd a vértől egészen megrendült, az eszméletlen fia hasát és mellkasát fölvágta és a szivét kitépte. A vérző szivvel kiszaladt az udvarra és odadobta a feleségének: Itt van a fia szivét! Az asszony elájlott, a férfit pedig csak a csendőrség mentette meg az agyonlőttől.

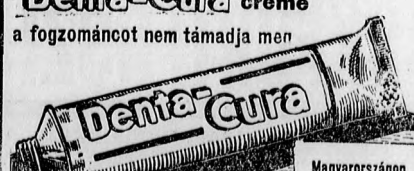
— Az öngyilkos Czuppon Sándor vasárnap meghalt a Rókushan. Czuppon Sándor rendőrhivatali főtiszt, aki szombaton délelőtt a Lukács-fürdő egyik kabinjában föbelölte magát és akit a mentők a Rókus-kórházba szállítottak, mielőtt műtétet végezhettek volna rajta, vasárnap súlyos sebébe belehalt. Több bucsulevelet hagyott hátra, amelyekből kitünik, hogy az öngyilkosságot házassági tragédiája miatt követte el. Czuppon Sándor, aki most 40 éves volt, már évek óta különváltan élt feleségétől és nyílt meg akart nőstíni, felesége azonban nem egyezett bele a válásba, így az újabb házasságról le kellett mondania. Levelei szerint ezért határozta el, hogy véget vet életének.

— Házasság. Grünwald Annus (Mód) és Bergsmann Deszö (Tiszalac) o hó 14-én házasságot kötnek. — Kornai István író, ny. fővárosi színtanácsos vasárnap délen esküdtöt örök hűséget Lőrincz Ilonának a Calvin-téri református templomban. A násznép sorában ott voltak: P. Abraham Deszö dr., Dömötör Mihály, Kmetty Károly, Ballagi Aladár, stb. Az esküési szertartást Kovács J. István teológiai igazgató tartotta.

— Tolvajlás miatt őrizetbevettek egy tisztviselőt. Mező Lipót cipészmeister, aki a Baross-utca 112. szám alatt lakik, bejelentette a főkapitányságon, hogy L. Gézella 19 éves tisztviselő, aki nála albérléten lakott, azazalt, amíg nyaralni volt, 500 pengő értékű berendezési tárgyat ellopott és onnan elköltözött. A tolvaj tisztviselőt a főkapitányságon beismerő vallomása után további eljárásig őrizetbevettek.

— Bismarck erőse akarta tenni Magyarországot. Bécsből jelenti A Reggel tudósítója: A császári ház titkos irattárának átvizsgálásakor egy érdekes levelet találtak, amelyet Rudolf trónörökös intézett Ferenc Józsefhez és amelyben részletesen beszámol Bismarck herceg tett látogatásáról. Az agz kancellár, a levél szerint, nagyon melegen nyilatkozott Magyarországról. „Az osztrák-német szövetségnek a magyarok lesznek a legkitalálóbb hívei és épp ezért, nagyon helytelennek tartom, hogy német tandrok és újságok olyan sokat jöjjenek a szavaknak Erdélyben való elnyomatása miatt. A németek boldogok lehetnek, ha sikerül a magyar fajta, a magyar államot erősen tenni, mert bennük találják meg a legbiztosabb szövetséget.”

Denta-Cura az új fogápoló créme
a fogmozgatót nem támadja meg

Magyarországon már kapható

— Vasquezné Itália gőné Alszegey Kálmánról. Makról jelenti A Reggel tudósítója: Alszegey Kálmán, az Operaház egykori főrendezője halálának hírére fölkéremest Vasquez-Molny Itália grófnét, az Operaház örökös tagját, aki néhány nap óta az itteni Korona-szálló lakója, hogy az emlékezés néhány mondatát kérjem tőle arról a férfiről, akivel annyi esztendőn át együtt működött.

— Ugy értem — mondotta —, mintha egy részét a magam életének is eltemetnék. Ne legyen gőgös az új generáció, amely már nem ismeri a régiakat, nem is tudja, mennyit köszönhet az elődöknek. Itt a résztvevő iratrom az Alszegey-esládhoz, az övegyre kollegám, az egyik fia bérnyagyermekek, nagyon szerettem őket. Látja, tudok magyarul, hanem azért jó lesz, ha a hibákat kijavítja.

Nem sok javítani való akad. Az egykori Operaház legnagyobb művésznője ekként paréntaltala el förendezőjét:

Alszegey Béla, Budapest, Kereskedelmi minisztertanács, Bolgotalan vagyok, hogy nem kísérhetem utolsó útjára nemes barátomat, hűséges művésztársamot, lelkes mesteremet, akinek ravatala mellett azt mondja a szívem, különös jogom van könyezni a család közelében. Az ő mások családja, mi, akik alatta és vele dolgoztunk, tudjuk a legjobban, hogy nem az Operaház egykori förendezőjét, hanem magát a régi Operaházat temetik. Ez a másik család, vele együtt én, fájdalmas szeretettel borul az önké gyászoló szívére.

Vasquez Itália.

— A vonat kereke alá dugta a fejét. Debreceből jelenti A Reggel tudósítója: A város kiülő részén, ahol a vasúti töltés keresztezi az utat, vasárnap délen borzalmas módon vetett véget életének egy ismeretlen, jólöltözött, szürkeruhás férfi. A nyíregyházi személyvonat már csaknem elhaladt a sorompó előtt, amikor az ott ácsorgó ismeretlen férfi hirtelen lehajolt és fejét bedugta az utolsó III. osztályú kocsi kerekei elé. Az utasok, akik éppen kineztek a kocsi ablakán és tanúi voltak a kihatetlen hidegvérrel elkövetett öngyilkosságnak, azonnal meghúzták a vészféket, de már késő volt. Az utolsó kocsi kereke teljesen letemszelte az öngyilkos fejét. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy megállapítsák az ismeretlen férfi kilétét.

— Elfogtak egy trafiktozajt. Az utóbbi időben több dolánytörsés lett panasz a rendőrségen, hogy egy jólöltözött fiatalember cigarettavásárlás közben rendszeresen döcsmálja a pénzeszközt. A személyleírás alapján a detektive Molnár László 30 éves bankhitelezőnek személyében vasárnap elfogtak a trafiktozajt. Molnár azzal védekezett, hogy ellenállhatatlan kényszer hatása alatt nyúlt bele a pénzeszközköbe. Letartóztatták.

— A Franklitz Ösi Vászárall kapcsolatban lesz megtartva a gyűmölcs- és virágkiállítás, amely méltán köthet érdeklődik a magyar szalkörökben a magyar gyűmölcs- és élelmiszer-export szempontjából. A vásár és kiállítás szeptember hó 18-án kezdődik. Megtekintéséről, utazási kedvezményekről, ingyen vizumról, kedvezményes előláról fölvilágosítást nyújt a vásár th. meghívottja Aczel Gyula ur, Budapest, VIII. Rákóczi-ut 32. Telefon: József 418—10.

— Liszt Ferenc Oratorium Egyesület ma délután tartja a próbánakészletet a Katolikus Körben (Molnár-utca 11).

Keresek főbérleti 3 szobás, lehetőleg hallos lakást

csak legjobb helyen, minden legmodernebb komforttal, esetleg közeli villaranyonban, azonnalra. Csak direkt ajánlatokat kérek — ügynökök föltétlen kikapsolva — A Reggel kiadóhivatalába „Sürgös 325” jelige alatt

Szőnyegvevők figyeimébe!

Valódi

PERZSASZÖNYEGEK
POLGÁR HUGÓ ÉS EMIL
minden mérotben, színben és fajtában megkérteket!

IV, Gróf Tisza István-utca 18 (volt Fürdő-u.) Sas-utca sarok

Magyar perzsszőnyegek, torontási Kylim-szőnyegek, Argaman, Axminster, Velur, Bukló és mindenféle futó-szőnyegek, valamint

mokett divány- és asztalterítők nagy választékban!

A legolcsóbban szabott árak minden darabon láthatók! Régi szolid cég! — Fizetési könnyítések!

Hites szőnyegszaktörtők! Alapítva 1904-ben

Veszünk, eladunk és művészielen javítunk

keleti szőnyegeket és antik butort. „Antikart” Rt (Sternberg Z. J.) Dob-utca 31. sz., Kazinczy-utca sarkán. Telefon: J. 403—68

— Az Océán átröpülése: közlekedési kihágás? A koszu, amelyet az „Old Glory” pilótái Nungesser és Coli emlékére Ujfundland partjai mögött ledobtak a tengerbe, ezt a sokatmondó fölírást viselte szalagján: „Ti mutatátok nekünk az utat. Mi követünk beutaztunk.” Megdöbbentő tragikum: az üzenet szövegét beteljesít. A veszélyhelyzetre, amely az avarlata e szerencsétlen hetében oly sok bátor repülő nevével lett még szomorúbb, föl kellett jegyezni az „Old Glory” utasait is. Ez az emberiség örök harcának e pillanatnyi megtorpanásában már megjelentek a szépirodák, a mindent előre tudók az ő „nem megmondta?” mosolygással. Az öröm napjaiban, amikor Lindberghet és Chamberlint ünnepelte az egész kulturális világ, ezek a kishitűek a háttérben rejtőzködtek. Az emberiség pillanatnyi vérése azonban nekik konjunktúra. Sőt, a haladás kerékkötői, akik az Océán nagy ostromában csak hazárdirozást látnak, már a törvényparagrafusokat akarják mozgósítani, hogy betiltsák az emberi szellem nagy vállalkozásait. Nem tudják, hogy nincs az a törvény, amely megállíthatja a haladás fanatikusait. Akik az életüket kockáztatják, nem fognak megijedni egy kis paragrafustól. Különben is, az Océán átröpült kisse nehéz lesz úgy kezelni, mint azt a polgárt, aki fölugrik a villamos lépcsőjére. A repülés titlama végrehajthatatlan törvény. És fölösleges. A fanatikus, ha vállalkozása nem sikerült, életével fizet; ennél nagyobb büntetés úgy nincs. Ha győz, ünnepli az egész világ és a diadal mámorban nem valami fölemelő látvány lesz, ha az újjongók tömegén áttöri magát egy hivatali közegek s a diadalmas Océánröpülést az előjáróságra hurcolja — mert az Océán fölött közlekedési kihágást követett el...

— Vasárnap üngyilkosok. Dolos Henrik hivatalnok felesége, aki Újpesten, a Madarásztelep egy kis rozogant kamrákájában lakott, a lakásnyomorság miatt megmérgezte magát. A meafók a Bókus-kórházba vittek. — Gerzabek Irma 50 éves magánúszó Rákóczi-ut 13. szám alatti lakásán gyögyíthatatlan betegsége miatt fölakasztotta magát. Amire tettét észrevették, már meghalt.

— A Szegedi Ügyvédi Kamara az ügyvédi numerus clausus ellen. Békésgyuláról jelenti A Reggel tudósítója: A Szegedi Ügyvédi Kamara vasárnap Békésgyulán tartotta czévi vándorgyűlését, amelyet szombaton ünnepi vacsora vezetett be. A vacsorán, amelyen Rákosi Jenő is résztvett, dr. Seél Gyula, a szegedi kamara elnöke a kormányzóra mondott pohárköszöntőt. Rákosi Jenő az ügyvédek és újságírók hivatalának rokonvándorairól beszélt, az ügyvédi kamara vándorserájával pedig Berényi Armin gyulai ügyvéd mondott köszöntőt. Vasárnap délelőtt volt a vándorgyűlés, amelyen Medgyesi Áoston és Keppich Frigyes gyulai, továbbá Kornis Béla szegedi ügyvédek tartottak előadást. A vándorgyűlés végül egyhangúlag állást foglalt az ügyvédi numerus clausus ellen.

— Megszokott a föltalálók tagdíjával. A Föltalálók Országos Szövetsége vasárnap följelentést tett a rendőrségnek Pongrácz Géza ellen, aki a tagdíjak beszedésével volt megbízva. Pongrácz a följelentés szerint a begyűjtött tagdíjakkal eltűnt. A rendőrség az eltűnt pénzbeszedő után megindította a nyomozást.

— Van-e szívdög? Hozza el hozzá, készíték önnök egy divatos öltönyt 50 pengőért, finom kész átmeneti kabátot 100 pengőért. Fehér M. Miksa, férfszakó, Károlyi-kürt 16.

TABARIN

VII, Rákóczi-ut 63. — Telefon: J. 321-16

Esténként 10 órai kezdettel

Argentino és Escandel

a világ legjobb spanyol táncosai és a kiváló szeptemberi új műsor

Záróra 5 órakor

Mégis mi vagyunk a legelsők

és Szériakivitelű 2 literes typusunkkal

győztesek

a Jánoshegyi versenyben

Vezető: Martens Caesar

MERCEDES-BENZ

Automobil Rt. Budapest V, Vörösmarty-tér 1
Telefon: 229-24

Uj naiva-talentuma van a magyar színpadnak:

a neve Szilágyi Marcsa, 22 éves és azelőtt gépirólány volt

(A Reggel tudósítójától.) Tisztelt színházi közönség! Örömmel jelentem, hogy a magyar színpadnak új színésznője van, végre valaki, aki hosszú évek óta először kopogtat a legújabb ifjúság nevében az elismertetés zord döstyádnak vasveretű, nehéz kapuin. Az Andrassy-uti Színház új műsorában, egy ugynevezett magyar zsánerdarabban, a tizedik perében perdül ez az új színésznő, egy filigrán fekete kislány, hátrakötött piros-babos keszkenőben, fehér pruszlikban, papucsban a színpadra, egy kis parasztlúndér, Kriza vad-rózsája, aki mintha a székely népmesékből lépett volna megleveledve az Andrassy-uti deszkákra. Ez a fiatal színésznő 22 éves, Debrecenből jött, a neve is jó kalvinista hangzású: Szilágyi Marcsának hívják, amint bevallja, azelőtt gépirólány volt és sejtelve sines e pillanatban még róla, hogy

egyenest utóda, örököse és trónkövetelője azoknak a színpadi hagyományoknak, amelyeket e pillanatban Bajor Gizi és Gál Franciska képviselnek hivatalosan. Szilágyi Marcsa 22 éves, szederszemű, törökszentmiklósi születésű, jelenleg Andrassy-uti ifjú színésznőben ugyanis a magyar népdal barnaszemű, barnahajú „kislány”-a lakik, de nem a szende, akit korai tudóversz visz ki a kakukfüllatos temetőbe, hanem a Bózsó Máris, fehérblau menyecske-típus. Egészen biztos, hogy egy év múlva a Vigszínház színpadán arat diadalokat, hogy természetesen a Nemzeti Színház öleiben kössön ki csakhamar. Ahová végredermilyben való.

Vasárnap, késő este beszéltem néhány szót a kifestett Bózsó Mári—Marsával az öltözője-

ben. Ezeket mondta, tágranyitott, nagy fecsekszemekkel:

— Műkedvelő előadáson játszottam először Törökszentmiklóson, ahol születtem. Ott bíztattak föl a színészetre, így lettem színésznő.

Azelőtt gépirólány voltam a Remingtonnál.

Pestre jöttem, nagyon szegényen és nagyon fiatalon, egy kis bugyrral a kezemben. A Vigszínháznál Stefanidesz föl sem akart venni, azt mondta, nagyon fiatal vagyok. Ez a kis grizett” idejében történt. Innét a Várba mentem, két évet voltam fent a Várban, mindenkitől elhagyottan,

sokat nyomorogtam.

A Vár után Debrecen következett, három évig voltam szubrett Debrecenben, rengeteget dolgoztam, kissé gyöngye vagyok, nem bírtam jól a nagy strapát, így kerültem újból Budapestre az idén. Eddig nagyon sokat kinlódtam s azt hiszem, fogok csúztani is, egyebet nem mondhatok, mert angyalolni nem tudok, no meg, azt hiszem, nem is lehet. Talán lesz velem valami, biztosra azért nem veszem. Rábízom a jó istenre, majd csak megcsig valahogy...

Négy kis fénykép van az öltözőben az asztala fölött. Négy levelezőlap-fotográfia, nem nagy diszfénykép, primadonna-trofeum. De a szerepek már primadonnaszerepek: a „Cirkuszhercegnő”, a „Csókról-csókra” s a „Nótás kapitány”. Biztos, hogy egy év alatt ezek a szerepek a fényképeken is meglátszanak majd. Nem is beszélve az öltözőről s minden egyéről, ami vele jár.

Egyed Zoltán

— A csernovechamistók nemzetközi pénzhamisító banda tagjai. Frankfurt a/M-ból táviratozza A Reggel tudósítója: A georgiai orosz pénzhumistók ügyében, akiket két és félmillió márka értékű orosz csernovech hamisítása miatt abban a pillanatban fogták el, amikor megakartak szökni, a vizsgálat szenzációs eredményre vezetett. A banda fejének nemesek Németországban voltak bűntársai, hanem ő maga tagja volt egy nemzetközi pénzhamisító bandának, amely egész Európára szétárazott és főszékhelye Páris volt. Politikai körökben is feszült érdeklődéssel várják a vizsgálat további eredményeit.

— Gyilkosság kukoricatörés közben. Csongrádról táviratozza A Reggel tudósítója: Bartók István tanyáján szombaton este kukoricatörés közben két legény, Palásti Mihály és Varga József összeszólalkozás után késsel támadt egymásra. Mielőtt még a jelenlevők beavatkozhattak volna, mindkettő véresen terült el a földön. Palásti kórházbeszállítás közben meghalt.

— Elfogott család és orgazda. A rendőrségén előzetes letartóztatásba helyezték Holl Gyula 32 éves magánhivatalnokot, akit a budapesti törvényszék csatlós és sikkasztás miatt, továbbá Koltzer Lipót 26 éves pincért, akit a budapesti törvényszék orgazdaság miatt körözött.

— Halálózás. Özgye Kelemen Gézáné temetése e hó 12-én, délután 3 órakor lesz a rákoskeresztúri izraelita temetőben.

Táncpalota

Révay-utca 18. szám alatti

Ma záróra reggel 5 órakor!

— Új tengeri repülőgépek motor helyett gőzturbinákkal. Hamburgból táviratozza A Reggel tudósítója: A hamburgi hajóépítési kísérleti intézet vasárnapi diszgyűlésén nagy szenzációt kellett Fürster tanár bejelentése, hogy olyan óriási tengeri repülőgépek gyártását készíti elő, amelyek a motorokat gőzturbinák fogják helyettesíteni. Bármennyire paradoxonnak látszik is, mégis a gőzturbinák erőteljes versenytársai lesznek a motoroknak a repülőgépek technikájában. Annak a vízesőháznak és könnyű turbinaberendezésnek a sulya, amellyel most kísérleteznek, nem nagyobb, mint a Diesel-motoroké.

— Durugy Ferencné üngyilkossága. (A tudósítás eleje a 3. oldalon.) Dr. Durugy Ferenc késő éjszaka megjelent a főkapitányságon és elmondotta, hogy felesége néhány nap óta súlyosabb neurastheniában szenvedett, a veronált álmatlansága ellen rendelt az orvos. Vasárnap délután a családot is elküldte hazulról, hogy nyugodtan aludhasson. Ugy látszik, véletlenszerűen rehetett be nagyobb adagot a veronából.

— A silhanette-vágó művész. A Reggel jelentette legutóbb, hogy Hevizről kitoloncoltak egy áldrófot, aki a fürdővendégekről készített karikatúrák árulásával foglalkozott. A kitoloncolt áldrófot — mintán a nyaralók nem vettek elő szigorúan a karikatúra-rajzolás és a silhanettevágás közötti különbséget — sokan összekeverték Károlyi Pál silhanette-vágó művészével. Károlyi, aki már harmadik éve szorakoztatja a hévízi közönséget, annak megállapítását kéri, hogy ő nem azonos az áldrófot.

— A nemzetközi művész fényképalállítás megnyitása. A Magyar Ányárfényképezők Országos Szövetségének 11. nemzetközi fényképalitása a Műcsarnokban szerdán délelőtt nyílik meg.

Hutchinson-tornacipő

Nagy mennyiségben raktárra érkezett!

Vezérképviselő:

Bauer Imre, Budapest V, Dorottya-utca 8. sz.

Valódi perzsaszőnyegek és németperzsák olcsó árúitása

Valódi perzsaszőnyeg már 100.- pengőért
Németperza ebűlőszőnyeg már 220.- pengőért
Németperza öszekötő már 32.- pengőért
Németperza agyeli párja 45.- pengőért

Kedvező fizetési lehetőségek!

Klein Ödön, IV, Régiposta-utca 3

A Máv. és nyugdíjasai

Amikor a Máv.-nyugdíjast *tényleges korában kinevezték*, kapott egy okmányt, amelyben ez állt: „Jelen kinevezés elfogadásával a Máv. nyugdíjintézet tagjává válik.” Ezzel a kinevezéssel számított *4 éven át 22%-ot, minden elöljárattal* az előléptetési összeg 50%-át egy éven át, ezenfelül a 36 évig szolgálóktól 3%-ot, a mozdony- és vonatkísérő-személyzetnél 4½%-ot *átalában aranykoronában* — akár tetszett, akár nem — levontak a havi fizetésből. Ez volt a folyó járuléka. A nyugdíjalapra ment ezenkívül: a *perronjegyek bevétele*, amely még ma is naponta a milliárdokra rúgta. A nyugdíjalapot növelték a hozzátartozók nélkül (nőtlen vagy gyermektelen özvegy) elhalt vasutasok *évi* életén át befizetett aranyjárdékai is, mivel ezek után senkinek sem kellett nyugdíjat kiutalni. Mindezekből a *paloták és házak egész sorát vásárolta* a nyugdíjintézet. Az intézet az Andrássy-ut 73–75. számú palotát a Máv. igazgatósági főépület), az Andrássy-ut 83. és 88. számú paloták, a Körönd legszebb két palotáját, a Csengery-utca 33., az Akadémia-utca 10., a Kerepesti-ut 1–5. számú *nyolc palotát*, továbbá *nyolc ház* a Podmaniczky-utca 95–109. számig és a Fő-utca 6., a Hunyadi János-utca 1–3. számú házak és végül a Terezy-körút 54–60. szám alatti házak. Ezek

megállapítás, mint az 1927. évi 4591. törvénnyel. 11.027 segédített, 13.024 altiszt, 1607 havi- és napidíjas, végül 19.774 állandó munkás, vagyis összesen 50.033 *tényleges vasutas van*. Ezzel szemben a *nyugdíjas, nyugbérés, özvegy és árva összesen 43.679*. Igaz, hogy a nyugdíjra szoruló száma is nagy. De ennek a *kényszer-nyugdíjazás az oka*. Azonban a nyugdíjasok zsufoltága legfeljebb 20 évig tarthat, mert természetes uton lepad. Ennek a *kritikus 20 esztendőnek áthaladására is van mód*. Megállapítandó a Máv. nyugdíjintézet aktív vagyoni állása értéke és hozadékai, amelyhez való jogokkal a vasutas nyugdíjasok, nyugbérések, özvegyek és árvák előnyben vannak a *nem vasutas nyugdíjassal szemben*.

Ezekre a palotákra olyan kölcsönt kell felvenni, hogy abból havonta 20 éven át *időközönként* a vasutas nyugdíjasok nyugdíjának hiányzó, de jogosan kijáró részét.

Ilyen kölcsön 50 évi törlesztésre vehető föl és az idő alatt a *ténylegesekből levonandó 5–6%-os járulékból kellene azt visszafizetni*. Mert a *ténylegesek fizetéséből* ez a néhány százalék könnyen levonható, ha a Máv. tulajdonosa uton, ami az alkalmazottak 310 millió aranykoronás áldozatának köszönhető, megkapják a „jogerényes” szerződés 86. § 3. pontja, illetve az 1907. évi L. tc. II. §-a alapján a nekik kijáró *fizetést*.
Miklós Imre

— A Ku-Klux-Klan 10.000 dollárral megvesztegette egy amerikai állam kormányzóját. Newyorkból táviratozza A Reggel tudósítója: Indiana kormányzóját az ügyesség megvesztegetés miatt vád alá helyezte, mert a Ku-Klux-Klan egyik tagjától 10.000 dollárt fogadott el, hogy egy hivatali állásra kinevezze.

— Feltal művészek kiállításának vasárnap megnyitása az Ernst-múzeumban. Nagyszámú közönség jelenlétében, gróf Klotzberg közoktatásiügyi miniszter nevében Böhm Zoltán miniszteri tanácsos, a főváros részéről Lieber Endre tanácsos nyitották meg az Ernst-múzeum első tárlatát. Legnagyobb sikere Walschhausen Zsigmond és Derkóczi Gyula kollekciójának van: az írónak is nagyon tehetséges Walschhausen meglepő fejlődést mutat, érett, komoly, nagy jövőjű művész munkái közül a Párisi ábrákban, Almaszedők és szines rajzai szuggesztív erővel hatnak. Derkóczi terjedeti, robusztuserejű művészgyermeke, akit nem sokára az első között emlegetnek: Rohanó lovai, Halott-sírák, Vigadás, kivételes talentumtiszteletet parancsoló alkotásai. Mohr Á. Pál főleg Keleti Arthur verseihez készült illusztrációival, Rauscher György Szomorú Dező portréjával hívja föl a figyelmet. Simon György János grafikája és Kósa Mária terakottai sem érdektelenek. (m.)

— Syd. Chaplin feleségül vette Charlie Chaplin elvált feleségét. Hollywoodból írják A Reggelnek: Tudvalevő, hogy Charlie Chaplin a válást illetően megegyezett a feleségével és így a *sok-sok milliót*ok lefizetése után a házasságbontásnak a törvény előtt már nincs akadály. Most újabb meglepő híreket portálnak Chaplinékról a filmgyártás Eldorado-jában: *emint a válópár véget ér, Chaplinét Syd Chaplin veszi feleségül, Charlie öccse*. Syd Chaplin már esztendő óta vetélytársa bátyjának — a filmen. Nem is egyeztek soha: egy filmen nem játszottak és Charlie, aki tudvalevően rendezni is szokott, nem lehetett rendezője Sydnak. A vetélykés így rendkívül kiéleződött, mert csak annál fogva is, hogy mindkét Chaplin a humor területét kultiválja, mindketten — világsikerrel. De az *utóbbi filmek során a népszerűség Syd felé hajlik*. Az amerikai lapok a legújabb Syd-filmeket már ezzel a jelzővel reklámozták: „*Syd Chaplin jobb, mint Charlie Chaplin*.” A két fivér rivalitása Syd tervbevett házasságával teljes lett.

— A gondos házlésszony nem kisértelmezik drága ruhával, hanem *Meister-zsappannal mosat*, mert tudja, hogy az a legcsennyesebb ruhát is habfehérre mosja és a felmára teljesen ártalmatlan. Nem marja a ruhát, hanem kioldja a szennyet.

— Lakásváltozás. Rajnai Béla dr. műtő nőorvos, I. Budafoki-ut 15–17 szám alatt ½5–½6-ig rendel. Telefon: József 369–05.

— Montenuovo herceg koporsója elindult a „*császár-árból*” a németbeli sírbolt felé... Bécsből jelenti A Reggel tudósítója: Montenuovo herceg volt főudvarmester holttestét szombaton délután szentelte be a Schottenkircheben Seidl püspök. A löwelstrassei palotából *halottas gyászhintón vitték a templomba*, az uton óriási tömeg tiszteletteljes nemszágal fogadta a halottas menetet. A menet élén *két gyászlámpás fekete toras lépett*, az után jöttek a koszorús kocsik, amelyekben többek között *ott voltak egy a Habsburg-család tagjai*, mint a magyar kormányk. Koszorú is. A halottas kocsit két oldalán *hat fegyveres és hat pajzshordó haladt*. A pajzsokon a hercegi címer és az a felírás: „*Affiduo Principis de Montenuovo*.” A beszenlécen megjelentek *Seidel bíróiakti kancellár, Ambrózy gróf magyar követ, Giesl tábornok, Salm-Reiferscheidt volt főudvarmester és Golup volt rendőrőrnök*, valamint a Bécsben időző osztrák és magyar arisztokraták. A gyászszerartás után a koporsót a Keleti pályaudvarra vitték, ahonnan leolmozott vagonban Németbéllyra szállították.

— A Tabán lakói tiltakozó gyűlést tartottak vasárnap. Tabán kispolgársága és munkássága vasárnap délelőtti népes gyűlést tartott a Kereszt-téri Schreil-féle vendéglőben. A gyűlésen *Barnay István*, továbbá *Kéthly Anna* képviselő ismertették a kérdést és tiltakoztak az ellen, hogy a *Tabán lakosságát szétbontják a városban és ehelyett gazdaságilag is tökéletlenek*. A gyűlés határozati javaslatot fogadott el, amely követeli, hogy ha egyáltalán meg lenne a pénzügyi előfeltevéli a Tabán átépítésének, azt *megelőzően elpítenék a földrés a Tabán területén kislakásokat, melyeket és ültetvényeket*, hogy a *népszékelők óta ott élő lakosság a helyen maradhasson*. A gyűlés végül tizenötötök bizottságot választott, amely mindaddig együtt marad, amíg a tabáni kérdés az ottani lakosság érdekeinek megfelelő elintézésé nem nyer.

— Hegedüs Loránt mozgalmá megvalósul: fölkerül a kereszt a református templomok ajtaja felé. A protestáns egyház kebelében érdekes mozgalom indított Hegedüs Loránt, aki azt akarja, hogy a keresztet, *Hegedüs szentkeresztjeinek és maribromságának szimbólumát, helyezzék el minden protestáns templom kapuja felé*. A Reggel munkatársa beszélt erről Hegedüs Lorántal, aki a következőket mondotta: „A magyar protestáns egyház Genfből vette a maga rituálét. Svájcban a katolikus templomok előtt még ma is ott van a kakas, és a szokás jutott el hozzánk. *Hogy a református templom ajtaja felé fölkerüljön a kereszt, ez nem illik* protestáns dogmába. Mitűn a magyar református egyház presbiteri alapon áll, éppen úgy, mint a skót, *mihelyt egyetlen presbiterium elhaladozza, hogy a keresztet fölteszi a templomra, azt keresztelvéli*. En azt hiszem, hogy a kereszt nem sokára fölkerül a református templomok ajtaja felé...”

— Vasárnap átszállították az ügyészségre a sejtvezőket. A főkapitányságról vasárnap délelőtti szállították át a Markó-utcai fogházba azokat a sejtvezőket, akiket a legutóbb letelepített kommunizmuszervekedés miatt tartottak le. Az ügyészségnek átadott sejtvezőket a következők: *Zwickl József, Friss István, Ványik Imre, Dulla János, Beck József, Schilling László, Krusztál Béla, Várdi Mihály, Schwarz György, Schwamm István, Markóczi József, Winkler Ferenc Mihály, Tóth Ferenc, Ruszics László és Góra Sándor*.

— Dr. Temesváry Miklós szülész és nőorvos többévi népszerűségi tanácsadói működése után rendelését IV. Váci-utca 11-b. szám alatt meközte. Telefon Tere 229–16.

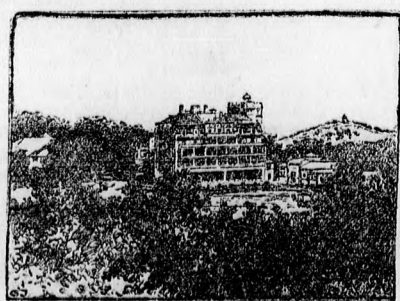
KISSLING CSILLAROK
legelősebb és legelőbb
kivitelben
VI, Podmaniczky-utca 31
Telefon: Tere 107–58

ZÁLOGCÉDULÁKAT kiváltak. Ekszereket barkinél drágábban veszek. Alapítást Singer IV, Egyetem-u. 11. 1906 Telefon

Dűnn-szalón

IV, Váci-utca 9

főnöke párisi utjáról megérkezett
Finom vonatvezetési modelljével a nb. hölgyközönség rendelkezésére áll.
Bemutatók szeptember 15-től.

BUDAPEST-SVÁRBHEGYI SZANATORIUM

Az ideális őszi gyógyhely

Európa egyik legszebb, legmodernebb szanatóriuma belbetegek, idegbetegek és údliók részére

Központi fűtés, meleg-hideg víz minden szobában, 34 lakosztály, külön elő- és fürdőszobával. Minden szobához külön logia. Városi telefon, rádió, optikai jelzőberendezés stb. A Svábhegy Budapest centrumától 20 percrenyre 430–480 m. magasan fekszik, elragadó szépségű kilátással, kb. 100 km. gondozott sétá- és kocsitűt. Portalan levegője, csendje és nyugalma ideális gyógyítója a beteg testnek és fáradt léleknek. Golf, tennis, lovaglás

Napidíj (az u) főépületben) beleértve ötszöri diétás étkezést, fűtést, vizikurákat 22— pengőfő

Ma döntenek a Tabán részleges kiürítése felől, hogy azonnal megkezdjék az új villanegyed fölépítését

Liber Endre tanácsnok elmondja, miért javasolja most a tabániak egy részének kitelepítését

(A Reggel tudósítójától.) A főváros tabáni bizottsága ma délután 5 órakor ülést tart, amelyen, minden valószínűség szerint, el fog dönteni a Tabán kiürítésének és újraépítésének kérdéséről.

*

A láthatatlan lélekharang ezzel már meg is szólalt a szeptemberi levegőben a regényes Tabán fölött. Ez év X-ik napján nekifeszül az első csákány a meglazult és ásatag köveknek. Azok a hepe-hupás utcák és ormótlan lépcsőkbe hágó sikátorok, amelyek ma még fölfelé kusznak a Naphegy lankáján,

elűnnek, hogy helyet engedjenek egy ápollt és izléses cottage-negyednek.

Az ember feleszületett romantikus hajlama nehezen bocszik a kedves Tabánról, amelyet oly nagyon lehet sajnálni, — ha az ember gondozott, csatornázott, modern világítással ellátott városrészben, higiénikus házban lakik. Tabán... Öregi időkben, törököktől kapott név, amely az „első város“-t jelenti. Földszintes, kisvárosi házak, amelyek kamrái: barlangüregek a hegyoldalon. Hulló vakolat és terjedő foltokban eszaposra kopott téglafal és öregkörtől tályogos tűzfalak, amelyeket vadregényesre drapíroz a megszükkült repkény vagy a rozsdás kőrtéfa, amint rásimul a tenyérnyi udvarról. Üres telkekben száraz bogáncs és megtaposott füvek, ahol éhesen legeleznek a gubancos szőrű kecskék s ahol a gyermekek, futball híjján, törmelék-köveket hajigálnak egymásra. Egy-két festő siet még az utolsó esztendővel kecskelábu széken a rozott kapukkal és málló homlokzatokkal szemben. A rendezett házakat, így nappali világításban is, leginkább csak az ismert tabáni vendéglők képviselik. A benszülöttek kosmáinak zárt kapuján patriarkális koszmárai állni látszik a lóg, hogy: csak este hatól nyitnak. Igazán szép és festői a Tabánban — amelynek rozott házaik között budai műkincsre sehol sem akad az ember — csak a kilátás. Kilátás a szemben emelkedő Vároldalra, a körösökül csatlakozó hegyekre s a nagy darab égre, amely az „első város“-ra szabadon ráborul. De a Tabán e szépségét nem rabolhatja el a csákány, ez megmarad sértetlenül a villaszerűen épülő, új városnegyed számára is.

*

A Reggel munkatársa vasárnap fölkereste

Liber Endre

tanácsnokot, a főváros szociálpolitikai igazosztályának vezetőjét, akinek reosztájába tartozik a Tabán-ügy. A tanácsnok a következőkben nyilatkozott a kérdésről:

— A Tabán rendezését a főváros vezetéskégye régen programba vette. A rendezésre vonatkozó terveket még 1912-ben elkészítette az illetékes igazosztály. Két évvel ezelőtt — 1925-ben — a törvényhatósági bizottság ülésén Wolff tett indítványt, hogy a kérdést lehetőleg úgy oldják meg, hogy a Tabán területén minél előbb társasházakat és családi házakat építsenek. Következett a Tabán lakosságának összeírása. 1922 telhet számláltak meg. Ennek alapján elkészültek a lehetőséghez képest a lakosság kitelepítésének tervai. Ami a Tabánt illeti,

ez a főváros legszebb felkúszó és legégszesegebb negyede,

de megállapítható, hogy a Tabán egy részében

fekvő lakások épp oly egészségtelenek, mint azok a lakások, amelyek megszüntetése a főváros érdeke. A Tabán nincs csatornázva — a szennyes víz az utcák árkan folyik le —, nincs villany, nincs gáz s a vízvezeték se vezeték be minden házba. A szociálpolitikai igazosztály a most épülő városi házak lakásainak kiosztásánál a tabáni albizottság javaslata értelmében járt el, a tabáni lakosságot újból összeíratta, a megfelelő adatokat összegyűjtötte és a tabáni lakosok részére megfelelő számú lakást tartott fenn. Ezer lakást tartott fenn ezeitig a Tabán lakói számára, részben a most épülő városi házakban, részben a Németvölgy-úton a jövő évben építendő házban, amelyben 200 lakás lesz. A Tabán kitelepítése ellen ezeitől egyetlen jogos érv vehető föl: a mostani nagy lakáshiány. Ez készíti az igazosztályt, hogy a Tabán összeségének kitelepítése kérdését újból megfontolás tárgyává tesse, azonban

a részleges kitelepítés mellett föltétlenül állást kell foglalni.

Ugyanis azokat a lakosokat, akik egészségtelen lakásokban laknak, föltétlenül s minél hamarabb ki kellene telepíteni. Ezzel kapcsolatban megkezdődhetne a Tabán részleges rendezése, de végleges rendezésről — természetesen — csak akkor lehet szó, ha valamennyi tabáni lakos végleges elhelyezésétől gondoskodás történt. Persze, az egész kérdésnél meggondolandó szempont az is, hogy most nincs akadály, hogy a tabáni lakosságot elhelyezzék, miután rendelkezésre áll az említett ezer lakás, míg később esetleg nem lesz lakás. Ez teszi a tabáni kitelepítés kérdését meggondolandóvá s egyben aktuálissá; ezzel a kérdéssel foglalkozik a tabáni bizottság hétfőn délután 5 órakor tartandó ülésén.

*

— Nekem — mondta Liber tanácsnok —, aki az igazosztály élén állok, föltalalom, hogy javaslatot tegyek és meg is fogom tenni a tabáni kérdés ülésén is. Hanem a döntés nem az én kezemből van: a döntés föga a tanács, illetve a közgyűlésé. S a közgyűlés határozatát — a közérdeknek megfelelően — a legsürgősebben végre fogják hajtani.

GHISZ KOCH KÁLYHÁVAL FÜTENEK

ALAPITVA 1899

TELEFON 206-69

KOCH JENŐ KÁLYHAGYÁRA

BUDAPEST, VI. SZONDY U. 53.

VIGAN PIPÁK A JÓ-ÖREG

Röser nyilvános négyévfolyamu felső kereskedelmi iskola és internátusban (VI, Aradi-utca 10. sz.) a beiratások megkezdődtek

Scitovszky belügyminiszter külön törvényjavaslattal akarja megrendszabályozni a városok háztartását

(A Reggel tudósítójától.) A vidéki törvényhatóságok meglepetéssel értesültek Scitovszky belügyminiszter legutóbbi kijelentéséről, amely szerint sok vidéki város vagyona Csáky-számlája lett. A Reggel munkatársa megkérdezte a belügyminisztert, lesz-e konzekvenciája a szokatlannul szigorú, sőt lesújtó bírálatnak.

Scitovszky belügyminiszter

a következőket válaszolta:

— Föltétlenül! Gondoskodni kell arról, hogy a városok háztartásában megszűnjön a viszásságok. Nem biztos, hogy a megfelelő intézkedések a vármegyei törvényjavaslatba kerülnek, megtörténhetik, hogy tekintettel a kérdés jelentőségére,

külön törvényjavaslatot terjeszték be a Háznak a vidéki törvényhatóságok és rendezett tanácsú városok háztartásának szabályozásáról.

A javaslat anyagát most dolgozza föl a belügyminisztérium.

Csütörtökön bevonul a Csárdáskirálynő

Ma tartották a „Csárdáskirálynő” főpróbáját, nem is egy, de három fővárosi színházban: a Főúrbán, az Újban és az Omniában. Érdekös főpróba volt. A színpadon nemcsak a film illúziót keltő képsorozata jelent meg, hanem ezenkívül ott szerepelt élő valóságban az a cigány: a kitűnő Vörös Janesi, egész bandájával, aki magán a filmen is látható, mint a magyar mulatozás híres cigányprimása. S minálát a magyar szüret festői képei és hangulatukkal elvonulnak szemünk előtt, ugyanakkor meg is szólal a cigány vonóza s fülünkbe muzsikálja Kálmán Imre szép szüreti nótáit. Nemcsak a cigányozás elevenedik meg ilyenformán, hanem a tánc is, amelyet a filmen kívül a színpadon is el lehet nézni. S mivel az ének sem hiányozhatik a Csárdáskirálynő udvarából: szépkarú operettszínészek eladóják azokat a bájos melódiákat és lendülő ritmusokat, amelyek immár bejárták az egész világot.

Nevetésege ennek a „Csárdáskirálynő”-nek, hogy a filmre nem Jenbach és Stein urak operettszűszége került, hanem Vajda László, a Magyar Színház volt igazgatójának művészi librettója. Vajda László filmmeséje valósággal lelke Kálmán Imre muzsikájának, zenei hangulatokból inspirálódott, így tökéletesedett és szélesedett ki nagyszabású magyar lírai regénnyé. A film lehetőségeinek kibővülését a legnagyobb szerencsével aknázza ki: a valóság arányaiban vonulnak föl a békebeli huszárok a nagy manőverre, a királygyakorlatra; és igazi matyóföldi szüret gyönyörű költői poétikus látványossággal szemünkkel...

A „Csárdáskirálynő” — amely a magyar filmalap legelső filmje — csütörtökön kerül bemutatásra az Ufa, Fórum- és Omnia-film-színházakban. Egyforma előadása lesz mindhárom színházban: a film magyarországi menedzselését Pásztor Béla vállalta, Lándor Tivadar és Pásztor Béla írták a kitűnő magyar film-főíratokat. Minden taktus, amely a filmet kíséri, fogja, Kálmán Imre melodramatikus muzsikája... Ilyen gondos rendezésben vonul be csütörtökön Budapestre a Csárdáskirálynő, akinek szekerébe — diadal-szekerébe! — a szárnyas melódiákat fogták.

—s.—a.

BROADWAY Fővárosi Operettszínház

Izgalmas dráma
Mulatságos vígjáték
Parádés szereposztás
Olcsó helyárak
9 órai kezdés

A legnagyobb siker!

Itt az ősz,
fenyegetnek
a járványok,
védekezünk

Sysoformmal

„Il est comme une cathédrale humaine“

„— olyan mint egy székesegyház“,

mondották Apponyira a genfi „salle de reformatons“-ban. — „Mesügemura“, mi a Különbség „Thoiry and Praxis“ között és egyéb apróságok a genfi aréna porondjáról

Genf, szeptember 10.

(A Reggel tudósítójától.) Hamlet, szerencsétlen dán királyfi, ha modern köntösben ez elragadóan szép alpesi város utcáira vetett volna sors, az írónak és könyves ember-sajnálatnak mily elborultával ismételt volna el az emberi sző gyarló voltáról híres mondásodat? Mert Calvin város, hugenottaköveknek e szép s rideg vonalakba fagyott ínom halmaza,

a szó városává lett.

okos, eszélt, formás, ívelt, hangzatos, bölcs, rideg, rapas, de ritkán igaz szavak városává. A Népszövség, amely felé olyan mély áhítattal fordult két világrész minden vágyakozása, nem népek szövetsége, nem kormányok s nem államok szövetsége, hanem Szavak szövetsége, a szavak emberei, diplomaták, jogászok, újságírók tartják kezükben Pandora modern szelencéjét, amelyből kő és csengő szavak hullanak a csodálkozó és tévelygő világra!

A világ csodát vár és csoda helyett szó hull Genfből az óléba. Ezer akadály leküzdése után, ezer fontoskodással, jegyzékváltással, tanácskozással, ezer cikk, sürgöny és jelentés után megszűntek a várva-várt híres indítvány, amellyel Lengyelország a világnak értésére kívánja adni, hogy a híres genfi protokollum, az európai bekezdésnek szomorú dokumentuma nem holt meg, csak alszik! De, jaj, Nagybritannia ráncba vonja tekintélyes homlokát, Sir Austen Chamberlain, a protokollum történelmi sírásója, vétőre emeli hosszú fehér ujját! Újabb igazolom, újabb cikke, újabb sürgönyök — végre összeül három komoly és elegáns idős uriember, három nagyhatalom jogi tanácsadója: Keur Gauss, Monsier Fromaget és Sir Cecil Hurst s izgalmas tanácskozások után megállapítja, hogy a lengyel javaslat szövege föltétlenül megváltoztatandó. Ehelyett: Minden háború tilos!

Egy szó: d'aggression körül forgott az egész Népszövség, egész Genf!

A béke ügye egy lépést sem tett előre, a világ ott áll, ahol tegnap állott, csak egy nagy nemzetközi lázadászúg, mulatott és szórakozott egyetlen szó körül. Persze az már a lengyel javaslatban nem foglaltatik, mi tulajdonképpen a támadás, mert a trójai háború óta ezen vitatkozik a világ, hiszen a nagy modern, az ír Erikin regénye óta már ez se biztos, hogy Menelaos szöktette-e meg Helenát, vagy Helena

Menelaos! Ez, kérem, a lengyel javaslat hiteles története!

Persze a Szó, a város fekete betűk sűrű kíséretében járó királyi, kedves gyakra, okos és szellemes. Amikor a csütörtöki viharos délután Apponyi Albert a Salle de Reformation szövségnek megjelent, olyan megható volt a neves agastyán alakja, viruló és élénk színeivel olyan plasztikusnak emelkedett ki a szürke háttérből s olyan komoly erővel vésődött képe a szemlélték recehártyáira, hogy még az örökre mozgó, nyugtalan Comlesse de Noilles is dühödtül pihentette rajta a szemét. De aztán kitért a nőből a költő:

„Il est comme une cathédrale humaine!“
„Olyan mint egy székesegyház!“

Pesti: Van a Népszövségnek egy igen okos és szeretetreméltó titkára, a politikai osztály vezetője, aki rossz nyelvek szerint annak közhírhízi föltűnő karrierjét, hogy japán, de nem kicsei, sorány és nyugodt, hanem magas, kövér és izgatott. A neve Sigimura, de a kísértés tulnagyi volt, a pesti argot egy csöppje időig elhullott s e derék urat a nemzetközi újságírodalom már csak a

„Mesügemura“

név alatt ismeri.

Német szavaknak is bő itt a keletjük. Álljon itt izelítőnek egy: „Jetzt zeigt sich eigentlich die Differenz zwischen Thoiry und Praxis!“

A szavak e városában természetesen, hogy az élő szónak sok kifizető művésze adott egymásnak találkozt és ha az ideit meglepően gyors ütemű, változatos és mélyenjáró vitát néhány napig hallgatja az ember, rögtön rájön annak a titkára, miért csíndt Disraeli és még oly sokan, akikben egy csöpp déli vér keringett, olyan szédítő karriert északi népek körében. A szónoklás a Dél, a Középtenger művészete.

Nines gyűrtelmesebb valami, mint az átlagos angol, skandináv vagy német szónokot meghallgatni,

de a görög Politis, az olasz Scialoja, a francia Journeel, Boncour, Briand szónoklata formái, irodalmi tökély, zenei harmónia, érzelmi föltűnülés. Apponyi előtt egy félkör, komoly, kopasz ur tartott rövid, nyugodt-angol beszédet. Aki nem tudta, ki áll az emelvényen, az fordítónak, tolmácsnak, titkárnak tartotta volna; fakó, unalmas, egyhangú, szürke szavak szakadatlan sora: ez volt a beszéde. Pedig ez az ur az angol delegáció egyik tagja volt, aki az angol világbirodalom nevében beszélt, igen komoly és súlyos dolgokat mondott, ő maga pedig excellenciás ur, volt miniszter, a konzervatív párt egyik vezető tagja: Sir Edward Hilton Young, G. B. E., D. S. O., D. S. C., M. P. s e titkosztos betűk mindannyike komoly címet és előkelő háborús kitüntetéseket jelent. Ugyanaznap délelőttén viszont egy elegáns közepkornú evikeres ur tartott egy igen elmos, elragadó ügyességgel fölépitett beszédet, amely virgane fordulatával, okos ötleteivel, szellemes következtetéseivel egészen föltűnőleg a hallgatókat, csak éppen úgy volt a beszéd, mint Heine a francia nőkel. Utána nem maradt semmi! Mit is mondott hát végeredményben? — kérdezte mindenki. Rossz nyelvek szerint csak egyet: ő, már mint a szónok, a legalkalmasabb a megürülő tanácsági szék betöltésére. A szónok Politis ur volt, a híres

görög jogász, a legtöbb pénzt kereső, legnagyobb hírű nemzetközi ügyvédek egyike.

Apponyi

nem a jogász szónokok, Briand, Politis, Tituleson jaffájához tartozik. Ha nagy külföldi hallgatóság előtt németül, de különösen angolul vagy francia nyelven beszél, hallgatóit nyomban megkapja azzal a fökeletesen előt nyelvvél, hanggal és gesztussal, amely őt oly élesen elválasztja a jogászai szónoktól. Mély és lehiggadt életbölcselete s a rendíthetetlen hit, amely minden szavából kiáradt, szinte megrendíti a hitetlenek, szkeptikusok és szófárgók e tarka gyülekezetét. Nem mindenki szereti, tán nem is tiszteli mindenki, de mindenki csodálja! S e zaklatott idegzetű, gondok, vágyak és becsületek győltörte ifjabb férfiak társaságában, akiknek főjele a korai halál Vism-jelét viseli sapát homlokán, a háború nemzedékének e megürült gyermekai között, akik közül egy emelkedik ki ez az agg magyar ur, mint egy gótikus szobor, nincs tán egy se, aki ne nézné az ifjú agastyán magas korát iriggyen és megilletőzően. Amikor Apponyi bátran és bizakodva kiáltotta a néma terembe: „Mi várunk és remélünk!“ — remélni tudni nyolevanegy évvel! — egy nagy német újság szerkesztője, és e kimelelt tolláról híres ember, halkan így szólt: „Hol tessék én nyolcvan éves koromban!“ Aztán megborzongott, föllállt és elboruló szemmel kiment.

Báró Pöllnitz Egon

A mozi és Budapest szerelmese

A háborút követő nagy átalakulásban, amikor százan és ezen nem tudtak elhelyezkedni régi foglalkozásuk keretei között, egy fiatal vezérkari alezredes is pályát változtatott s — moziás lett. Ott esztendővel ezelőtt a Corvin-Színházban színpadi effektusokkal kezdték prezentálni a filmeket, érdekes, színes és eredeti szervírozásban. Ölet, tehetség, szellemesség volt ezekben a gesztusokban, amelyek a lepedőt mindenáron ki akarták ragadni abból az egy-kuságából, amelyben örök egyhangúságra volt kárhoztatva. Az újító nevet kérdezte mindenki: Daróczy volt vezérkari tiszt — volt a felelet.

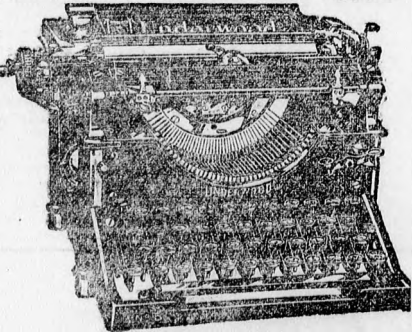
A Corvin-Színház után az Ufa, majd az idén a Palace-Színház jelzi Daróczy karrierjét a moziakniban és ime, az idén az örökre kutató, tervező Daróczy József újból föltalált valamit: a filmdalt. „Tervezte és rendezte Daróczy József“ — írja a színpad „A mi Budapestünk“ című filmdalról.

Hangulatos zene esendül föl a zenekarból, egy csengő tenorhang dalamos szöveget énekel. Budapest szépségei élednek a szavakban s utána a szavak ott élednek föl a vásznon. Ismert utak, terek, házak szólnak hozzánk a szövegből és utána a vásznonról, csak egy kis tájkép, egy kis esendület az egész, de színesebb és szemléltetőbb, mint egy Ált-akvarell. Kálmán Jenő szövege és Abraham Pál zenéje kíséri — ha szabad ezt a kifejezést használni —, illusztrálja a Palace Daróczy-filmjét.

Néger jazz
egyedül a
Párisi Kalitkában
Madge Cofil a mi
énekesnővel

Képviselő-változás

miatt kérjük
a címre és a telefonszámra ügyelni!

GYÁRI ÚJ
UNDERWOOD

ÍRÓGÉPEK

kizárólag cégünknel kaphatók
Előnyös fizetési föltételek

UNDERWOOD-írógépek

magyarországi vezérképviselők

Írógépbiztosítási Részvénytársaság, Budapest V, Dorottya-utca 9
Telefon: 385-4

Villányi pezsgő

(Schaumburg-Lippe)

CSAK RÉGIÉVJÁRATOK

A zenélő óra

Harsányi Zsolt új vigjátéka
páratlan szereposztással

szombaton, szeptember 17-én, félnyolc órakor a

Vigszínházban

SZÍNHÁZ

Ami az Intim Pistából kimaradt

Mondja, kedves Intim Pista,

mi volna a megjegyezni valója a „Broadway“-el kapcsolatban, ha történetesen valaki kíváncsi volna a véleményére?

— Csakhogy erre eddig még nem volt precedens...

— Tehát meg sem nézte?

— Nem. De hallottam, mint a darab egyik színdarabját, hogy Kiss Feri is kilát kizött a darabban.

— Fogyott. És tiz esztendő fiatalodott! No, de a „Broadway“-re mégsem itt kell ki-kanyarodni.

— Hanem?

— Hanem ott, hogy a darab, amely, mint tudja, ugynevezett alkoholesempész-dráma (a száraz Amerika e fontos problémájának kissé whyski-gúzsos irodalmi produktuma) némileg idegenül áll előttünk — a Fővárosi Operett-színház oly változatos időket és műsorokat látott színpadán. Nem azért, mert e, mondjuk: Chicago-east side-i Liliom-dráma kissé után hat a rendezőség által nyilván jóváhagyott — karikás ostorpatogatástól és nem revolver-dörrenéstől hangos! — följagaszban, de inkább azért, mert el nem tudjuk képzelni, hogy egy magyar színház a legszörnyűbb viszonyok között is kizárólag azért, egyedül azért mattonon be valamely színdarabot, mert az pénz csinál. Félre ne értsük egymást: a publikum és a pénz a kasszában hogyan kellene, hiszen nélküle nem lehetne a színházat fentartani; de vajon szabad-e az ültet egy magyar színház falai között — ma! — annyira öncéllá elléptetni, hogy csakis azért adjanak elő „Broadway“-t elő és csak „Broadway“-t adjanak azért elő, mert az pénz hoz a könyhátra.

Egyszóval: ennek a kétségtelenül izgalmas, témájában, sőt esztétikában problémásként is egyszerű és filmesen látképző darabnak, más érdeme, tartalma, színdarabja nincsen, mint hogy kasszát tud csinálni; egy magyar színház programjában tehát csak azért foglalhat ily előt helyet, hogy jövődelmével később sebb célok megvalósítását biztosítsa. Nem vagyunk túlkövetelők, a szezonnyitás bizonytalansága, a város szegénysége bizony lefogja a kritikus ceruzáját, de annyit mégis, hogy egy színházi produkció után kijövet a pesti éjszakába, legalább egyetlen melódia maradjon a fülünkben, egy szónak a eszünkben, egy gondolat, ami szívbe, észbe, lélekbe, kedélybe markol. Az előadás igen tisztességes, helyenként egész kitűnő. Hegedűs és Kiss Ferenc drámai duója (mennyivel több, emberibb egyetlen gesztusnak, mint az egész darab!) mellett Kabos Gyula oly emberi tragikomikumában egyenesen líraiá nemesült tenorja vezeti a darabnak chorus-gírlökkel is színesített körását, amelyben azonban két komolyabb szerep is akad. A Székely Lujzát, aki Varsányról álmodó szerepének problémái ellen ifjuságának és szépségének egész varázslatos arzenálját küldi harcra fel és — Tassy Máriát, aki eddig — talán nem is meddő, csak — hullámos karrier-jért egyszerre és egyszerre „másodpercnek alatt Hegedűssel való néma párjelenetében, amikor az öltöző lépcsőin — haldokló hatyként —, sápadtan, álamerül. S itt következik a darab legtitizsabb izzó pillanata is, Hegedűsnek egy grandiózus másodperc, amikor a büntudat örvényéből már életre eszmélő lánynak csak annyit mond: „Áltán... szedje össze magát...”. E pár szóban Hegedűs a Jungfrau ormain jár, oly hűvös és tiszta magasságban, ahová szem alig követheti, nem-hogy holmi turnéúrsulat. A két eszmélő figuráját Kiss Ferenc és Lengyel Vilmos, a színház új akvizíciója játsszák. Az utóbbi, fiatal és mégis már „érdemes” közönségszínész, aki Pest roszdás kapuin trónt, országot és szerepet dűngel, még nem találta meg a rendezőjét. Ebben a sebhelyes, a saját eszmélő alkoholjától rekedthangú szerepben nem kevésbé amorosnak kell lennie, de — magyarázza meg neki Mr. Szabolcs, hogy minnek: milyen keserűnek, cinikusnak, ridegnek és félmeletnek. Őn igazán helyre tudnám néhány szóval billenteni. Kiss Ferencnek csak egy hibája volt, ami legutóbbi előadásán: 100%-os magyar, amibe bele kell neki is, a színháznak is, a publikumnak is nyugodnia. Mi az, hogy belenyugodni? A színház szerencsésnek érezheti magát, K. F. pedig azért Kiss Ferenc, mert olyan, amilyen. Debreceen messze van New Yorktól és egy ideális magyar szolgabíró ura alakja sohasem fog hasonlítani a 248-as rajon hivatalos alkalom-csempészéhez. De azért így is, meleg, emberi, tehetséges, csak éppen — számunkra nem szuggesztív alakítás. Radó néma szerepének kényszerű önmérsékletében kihió volt! Kihírt bennünket az Andrássy-ut környékéről, vissza a Körutra! Nem szabad ennyire alakítani akarni!

— No ez finom volt. Csak az a kérdés, hogy megérti-e.

— Remélem. De nézze, hadd bonyolítsam tovább a fonalat egy készülőfélben levő rokon-sól rokon produkció felé. A „Peripherie“-ről egy szó, Langer esch író darabjáról, amelynek olvasunk s bizonyíthatjuk, hogy kétségen kívül művészi alkotás, vannak benne meglepően, sőt elbájolóan finom részletek, amelyek fölébe helyezik az amerikai gyűrűmekben készült, Broadway-szerű, ugynevezett „színdarabok”-nak. Ennek a darabnak a premijére a „Bon Garçon”-é után következik soron, amely utóbbit tudvaleg szeptember 30-án hoz színpa a Magyar Színház. A „Peripherie” főszerepelt: egy züllött pincért Kiss Ferenc, egy utcai leány Tükös Ilona, egy állami sintért Csontos, egy elzűltt bíró Törzs és egy rendőrsztrve-lőt Kabos játsszák. A Peggel sohasem volt barátja annak a „hurra-szavizmus”-nak, amely jelszavakban éli ki magát a művészetek elmulthatatlan értékeit is tagadásba veszi, — ha ezeket az értékeket egy ellenséges nemzet halátsza is napvilágra. De ebben az esetben előtérbe tolul az a kérdés, hogy vajon helyese-e az, hogy a magyar színigazgatóknak az a válasza arra a esch intézkedésre, amely a Szlovenszkóban csak néhány héttel ezelőtt boxolta le a műsorról az összes magyar szerzők darab-

jait, hogy a szezon első nagy premijeként éppen egy esch darabját adják elő. Nem lehet ekkora közönséggel, fölénytel és megalkuvással elcsiklani a escheknek a magyar szó, a magyar dal, általában a magyar művészet ellen való brutális támadása fölött és nem lehet jobb sorsra érdemes színésznek többhetes művészi munkáját sem hibáztatni azért, hogy majd a premíer napján derüljön ki, hogy ez a darabot amugysem lehet előadni.

— Az ötlet frivol, annyi bizonyos. Hatvány Lili?

— Az első írása — a darabot ismerem —, amelyről bátran el lehet hinni, hogy egy kitűnő férfi-író írta. Beőthy szerint azért, mert az író az eddigi munkái túlságosan egocentrikusok voltak, amelyeknek középpontjában mindig ő állott — szeretetével, gyűlöletével, vágyával, idegességével s minden egyéb mindig alárendelt jelentőségű volt. Ezért nem volt eddigi darabjainak az a sikere, mint amit a talentuma megérdemelt volna. Mert a darab, a színdarab, a dráma — veredekes, két egyenrangú fél veredése és ennek a veredésnek a fordulatait adják a drámát. Hatvány Lili eddig a férfit nem volt hajlandó egyenrangú félnek elismerni, egyenrangú félként kezelni. — Az első férfi-ben laborál a férfivel először aequivalens lényeként: s ebben van a darab joggal várható és remélhető nagy sikere.

— Fedák a Belvárosban?

— De mennyire! A „Mlle Flute”, amelynek előrelátható magyar címe a „Mamuszka” lesz, esetleg „A szombati hölgy” nem más, mint egy párisi színésznő, aki mindig éretlen, majd-nem gyermekszerepeket játszik, de akinek van egy 24 éves fia, akit ennél fogva természetesen le kell tagadnia, el kell titkolnia. A fiu pedig emiatt még természetesebben szerencsétlen, mert azt hiszik róla, hogy egy kokott tartja ki, pedig a hölgy, aki a vacsoráját fizeti, nem más, mint az ő mamája, illetve — mamuskája (innét a cím). Fedák, akinek hallatlan jókedve van az ügyhöz, már javában foglalkozik a szereppel.

— Na és az operettszakma alszik?

— Dehogyan is. Itt van mindjárt Péchy Erzsébet fölépése, amerikai séjournja előtt az „Alexandra”-ban, amely a Reggel jövőndötéseit eddig egyedül nem változtatta be: csak most éri el a századik előadását, holott Angliában már eddig is négyszázszor ment és New York és Páris közül most egyidejűleg ennek a „Sybill”-óta legkitűnőbb magyar operettnek az előadására. Utána, amint tudja, a nagy Kosáry-premier következik, a Granichstädtén-operett, amely kedves, romantikus história, kitűnő szerepekkel. Kosáry kivül Rátkai, Latabár, az új bonviván, Solty György és valószínűleg Z. Molnár játszanak benne. Itt van azonkívül a Városi premijére, a „Cigánykirály”, szerzői Uray Dező, Kulinyi és Nagypál Béla, a zene-szerző. A darab hőse Bihari János, a Rákóczi-induló szerzője, escelekménye Balatonfűréden és Bécsben játszik. Ohajt még valamit?

— Pletykát.

— Egy ismert és kiérdemesült népszerű tagja a magyar újságíróknak, régi politikai reporter, aki természetesen Bánffy Dezsőtől, sőt Tisza Kálmántól Bethlen Istvántól az összes miniszterelnököket és politikusokat kiszolgált, a napokban az Operaházban volt és régigézte az előadást. Előadás után, az autóbusszon velle észre, hogy gukkerát, amelyet kölcsönkért vala-

Csontos Rátkai

az
Andrássy-uti Színház
híres műsorában

Belvárosi Színház

Hatvány Lili:

Az első férfi

Pénteken (először), szombaton (másodsor), vasárnap (harmadszor)

Hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, vasárnap délután mérsékelt helyárral

Az ügyvéd és a férje

Belvárosi Színház

Fedák Sári

Borcsa Amerikában

Ma és minden este

Pénteken 100-adszor

Legdrágább hely 6 pengő

Városi Színház

KIRÁLY-SZÍNHÁZ

Szombaton, szeptember 17-én

PÉCSI ERZSI

főléptével

ALEXANDRA

Szeptember 23-án, először

KOSÁRY EMMY

főléptével

FECSCKEFÉSZEK

Granichstädtén új operettje

Biró Lajos ★ HOTEL IMPERIAL ★ Pola Negri

KÖZGAZDASÁG

Jelentés a pesti tőzsdéről, ami nincs

(A Reggel tudósítójától.) A tőzsdei hét nagyjában ismét üzlettelen volt. Jellemzi a helyzetet, hogy

a legnagyobb szilárdulások idején sem indult meg tényleges üzlet.

Egyes csoportok egyes papirokat kiválasztanak maguknak, ezekben a papirokban bevásárlásokat eszközölnek és hangulatot kelte adnak el azokat annak a játékos csoportnak, amelyik még bírja az iramot. Igaz, hogy ezek is mind kevesebb pénzzel, amit legjobban igazol az a körülmény, hogy *kasszanapi és prolongált dró között sokszor olyan különbözet van, amelyik 30-40%-os kamatozásnak felel meg és ezt a körülményt*

egynéhány készpénzes ember állandó üzso-rára használja föl.

Amikor például Bauxit, Kőszén, Fegyver és még egy-két papirban folyik a nagy játék és az emelkedések azt a látszatot keltik, mintha szilárd tőzsde volna, amikor az államháztartás képe olyan kitünő — ugyanakkor a tőzsdének néhány száz értékpapíra teljes modoratlanságban dermed, ami legjobb igazolása annak a megállapításunknak, hogy

tőzsdei élet egyáltalában nincs és így szilárdságról, lanyhaságról szó sem lehet.

Ami a Bauxit körüli hírlapi csatározásra vonatkozik: ezt a zenebonát általában igazságtalannak tartjuk. Tényleg a Bauxit-részvényeknek körülbelül 85%-a fix kezében van; a Bauxit értéke kiszámíthatatlan; nem tudhatjuk, 300 pengőnél nem drága, vagy 600 pengőnél nem olcsó-e? — csak azt tudjuk, hogy *frivol játék* folyik a Bauxit-piacon, e játék irányítói részéről megfigyelve és nem is tagadva azt a látszatot, mintha közelállónak ültetnénk vagy börcmanővereiről lenne szó. De nagyban meg a játék, mert a vétel lehetősége és az eladási lehetőség között igen nagy spácumok vannak s világosan megállapítható: erkölcsi felelősséggel bíró drágérs, szabályozója a papirnak nincsen. Ezért

sopánkodás helyett egyszerűen távol kell tartania magát mindenkinek ettől a veszedelmes piactól.

Tőzsdei életéről és üzletről csak akkor lehet majd szó, ha a pénzintézetek ismét kézbeveszik majd a normális kosztól, vagy legalább is nagyobb arányban a lombardüzletet. Mert a tőzsdéknek sohasem volt az a kerékkötője, ha a pénz drága;

a kerékkötője az, ha teljesen bizonytalan.

Ami pedig a drágaságot illeti, arról külön köz-

gazdasági és büntetőjogi tanulmányt lehetne írni! Csodálatos dolognak tartjuk, hogy egy középintézetnek 12%-nál legyen pénze és ugyanez a pénz ne létezzék 9%-ért. Mert nem hiszünk, hogy az intézet 10%-ot fizet vagy 10%-ot és ezért kell 12%-ot számítani. Ha pedig 6 és 7%-ot fizet a pénzért, akkor *kívívó kapzsiságról* beszéljünk, de ne nyomasztó pénzhányoról.

Nem tudjuk, a pénzügyminiszter ur hirdeti-e még, amit többször volt alkalmunk tőle hallani: *hogy a tőzsdét fontos tényezőnek tartja?* Nem ártana a tőzsdéknek, ha

ő excellenciája újból elmélyedésre méltatná a budapesti pénzpiac tipikus szomorú belső életét.

Mi addig nemigen fogunk tőzsdéjelentéseket írni egy olyan tőzsdéről, amelyik nincs.

× Új tárgyalások kezdődnek a lisztvámról Magyarország és Ausztria között. Bécsből jelentik A Reggel tudósítói: Az osztrák minisztertanács legutóbbi határozata, amellyel megtagadta az osztrák és magyar malnok közt létrejött megállapodás jóváhagyását, új kereskedelmi tárgyalásokat tesz szükségesnek Ausztria és Magyarország között. Az osztrák és magyar kormány ugyanis a legutóbbi vámszerződést azzal a feltétellel kötötte meg, hogy a két ország malnokmalterjelei is megfelelő megállapodást fognak létesíteni. Mivel azonban a malnokmalter megkötését, most a vámszerződés vonatkozó részét kell módosítani és ebből a célból legközelebb tárgyalások indulnak meg az osztrák és magyar kormány között. Hogy ezeket a tárgyalásokat, amelyek kizárólag a lisztvámról vonatkoznak, Bécsben vagy Budapesten fogják-e tartani, az még bizonytalan.

× Miért fényűzős a patkányprém? A pénzügyminiszter új fényűzős forgalmi adótervezetében a fényűzős cikkek listájára vette az úgynevezett *közönséges prémöröket* is. A Magyar Szűcs-mesterek és Szűcs-kereskedők Országos Egyesülete most terjedelmes beadvánnyal fordult a pénzügyminiszterhez, hogy törölje a luxuslistáról a közönséges prémöröket, a vakond-, patkány-, egér-, opposum-, mókus-, hörcsög- és ürgeöröket, mert *ezek viselése polgári igényt jelent és nem fényűzést*. A szűcs-mesterek memorandumukban följajlották, hogy a régi 10%-os adó helyett *szívesen fizetnek 13-15%-ot, ha már a rúdmól előre fizethetnek és a lázas prémiszorban nem kell bajlódniuk még az adófizetéssel is*.

Selyemharisnya

pótol minden más harisnyát!

6 minőségben kapható!

E védjegy minden harisnyába bele van szőve!

LOVAS TORNÁ- és VIVÓTERMEI

VI. Andrássy-ut 21

Külön hűlgy- és Telefon: 118-61 Elsőrangú gyermekkurzusok tanterők

PIRELLI PNEU- és TÖMÖRGUMI Autómotil Ker. Rt. Budapest, Balvány-s. 12

Kerékbütor fából, vasból, teljes garanciával, színes, applikált, egyévi ártámogatás 4 P-hetértelre előleg nélkül
Nyugagyat esztergált, fából, teljes garanciával, színes, applikált, egyévi ártámogatás 4 P-hetértelre előleg nélkül — Hermann Gyula, Magyar Kőszárny Rt. Főoszt. Lipót-körút 15. (Vásárház-házban) Tel.: Teréz 292-96. Fióküzlet: Horty Miklós-ut 10-12. T.: J. 586-77.

Praga
PICCOLO
a legtökéletesebb kis autó

★
Teherkocsik minden nagyságban!
★

Központi Iroda:
V. Vilmos császár-ut 32. szám
Mintaterem:
V. Vilmos császár-ut 26. szám
(Angol-Magyar Bank autósztálya)

CSÜTÖRTÖKÖN MEGNYILIK
kedvene mozija, az

ORION

Ragyogó műsorral, divatbemutatóval

E s k ü - u t i . s z á m

Vigyázzon!

Az Ön érdekét védjük!

amikor arra figyelmeztetjük, hogy közismert és úgyszólván minden házban otthonos

DIANA
sósorszesz

készítményünket, amely magyar földalójának világszerte elismerést szerzett, — sokan lelkiismeretlenségűen utánozzák. A valódi

DIANA
sósorszesz

közkezeltségének és bevezettségének kihasználásával sokszor teljesen hatástalan szöveget varnak a jóhiszemű közönség nyakába. Persze ezt csak úgy tudják elérni, hogy megfélemlítsen utánozzák a valódi

DIANA
sósorszesz

évtizedek óta közismert, jellegzetes csomagolását

A palack formája ugyanaz, a külső sárga burkolópapír, a pirosszínű címerpajza híven le van másolva, a készítmény elnevezése is hasonló

csak ami benne van, — az más!

A jóhiszemű közönséget azzal is igyekeznek tévútra vezetni, hogy az utánzatokat olcsóbban adják a valódi Diana sósorszesznél. Adhatják is, mert ezeknek az utánzatoknak az összetétele és ennek következtében hatékonyasága egészen más, mint a valódi Diana sósorszeszé. A félrevezetett vevő csak későn jön rá, hogy olcsó husnak hig a leve és hogy azok, akik jóhiszeműen vagy nagyobb haszon reményében rábeszéltek az olcsó utánzat megvásárlására, voltaképpen megkárosították.

Az utánzatok gyártói rendszerint azt hangoztatják, hogy az ő sósorszeszük is 50% szeszt tartalmaz, tehát éppoly jó és hatásos, mint a valódi

DIANA
sósorszesz

Ez tudatos és rosszhiszemű félrevezetés, mert egyrészt az 50% szesztartalmat, **mint legkisebb megengedhető mennyiséget** éppen a sok hamisítvány miatt kormányrendelet írta elő, másrészt és főleg azonban azért, mert nem a szesz a tulajdonképpeni hatóanyaga a valódi

DIANA
sósorszesznek,

hanem az úgyszólván csak oldóanyaga azoknak a rendkívül értékes, kiváló hatású, jórészt tengeri eredetű gyógyhatású anyagoknak, amelyek a Diana sósorszeszt oly páratlan erejűvé és eredményes hatásúvá teszik.

Becsületbeli kötelességünk, hogy erről hű vásárlóközönségünket tájékoztassuk és minden bosszantó csalódástól vagy fölösleges károsodástól megóvjuk.

Ha bárhol mást kínálnak Önnek valódi

DIANA
sósorszesz

helyett, ne fogadja azt el, hanem ragaszkodjék a törvényesen védett „Diana” elnevezéshez és ha figyelmeztetés nélkül más készítményt adnak Önnek az üzletben, utalja vissza.

DIANA
Ipari és Kereskedelmi Rt.
Budapest

